

คณะกรรมการต่อต้านการทรมานแห่งสหประชาชาติ (CAT) – สมัยประชุมที่ 81

การพิจารณารายงานตามวาระฉบับที่สองของประเทศไทย

รายงานคู่ขนานที่จัดทำร่วมกันโดย

FIDH – International Federation for Human Rights

และ

สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน (สสส.)

30 กันยายน 2567

รายงานคู่ขนานที่จัดทำร่วมกันโดย FIDH-สสส. ให้ข้อมูลกรณีที่ทางการไทยไม่สามารถปฏิบัติตามพันธกรณีของตนที่มีต่อข้อบทหลายประการ ตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่น ๆ ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (อย่างเช่น ข้อ 2, 11, 12, 13, 14 และ 15) ทั้งในส่วนของ 1) สภาพในเรือนจำ 2) การใช้โทษประหาร และ 3) การเสียชีวิตระหว่างถูกควบคุมตัวและการเสียชีวิตของนักเรียนทหาร/ทหารเกณฑ์

1. สภาพการควบคุมตัวและการปฏิบัติต่อผู้ถูกควบคุมตัวยังคงต่ำกว่ามาตรฐานระหว่างประเทศอีกมาก

รัฐบาลไทยไม่สามารถดำเนินงานให้เกิดการปฏิรูปเรือนจำที่รอบด้าน เพื่อลดจำนวนผู้ต้องราชทัณฑ์ และปรับปรุงสภาพในเรือนจำ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และย่ำยีศักดิ์ศรีในทัณฑสถาน อันเป็นการละเมิดต่อพันธกรณีของประเทศไทยตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน

1.1. จำนวนผู้ต้องราชทัณฑ์เพิ่มขึ้น สภาพความแออัดยังเกิดขึ้นต่อไป

แม้จะมีข้อเสนอแนะจากหน่วยงานตรวจสอบด้านสิทธิมนุษยชนหลายแห่งขององค์การสหประชาชาติในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา เกี่ยวกับการแก้ปัญหาสภาพความแออัดในเรือนจำ¹ จำนวนผู้ต้องราชทัณฑ์ในประเทศไทยยังคงอยู่ในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง และมักสูงเกินความจุอย่างเป็นทางการของระบบราชทัณฑ์ จำนวนผู้ต้องราชทัณฑ์ทั้งหมดในปัจจุบัน อยู่ในระดับที่สูงกว่าช่วงที่มีการพิจารณารายงานฉบับที่สองของประเทศไทยตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานเมื่อกว่าหนึ่งทศวรรษที่แล้ว

ตามสถิติของกรมราชทัณฑ์ในเดือนพฤษภาคม 2557 ประเทศไทยมีจำนวนผู้ต้องราชทัณฑ์ทั้งหมด 296,727 คน (ชาย 254,182 คน และหญิง 42,545 คน)² นับแต่นั้นมา จำนวนผู้ต้องราชทัณฑ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนถึงจุดสูงสุดที่ 386,902 คนในเดือนพฤษภาคม 2562³ ระหว่างปี 2562 ถึงปี 2565 จำนวนผู้ต้องราชทัณฑ์ทั้งหมดในประเทศไทยมีแนวโน้มลดลง โดยเป็นผลมาจากมาตรการปล่อยตัวผู้ต้องขังล่วงหน้า รวมทั้งการพระราชทานอภัยโทษครั้งใหญ่ มาตรการลดโทษพิเศษหลายประการ และกลไกลดโทษแบบต่าง ๆ รวมทั้งมาตรการที่นำมาใช้เพื่อรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในสถานที่ควบคุมตัว⁴ ในช่วงเวลาดังกล่าว จำนวนผู้ต้องราชทัณฑ์ลดลงประมาณ 30%

อย่างไรก็ดี หลังการพักใช้มาตรการเหล่านี้ตั้งแต่ช่วงต้นปี 2565 และในช่วงที่ไม่มีการพระราชทานอภัยโทษครั้งใหญ่ในปี 2566 จำนวนผู้ต้องราชทัณฑ์ในประเทศไทยทั้งหมดจึงเพิ่มขึ้นอีกครั้ง ตามสถิติล่าสุดของกรมราชทัณฑ์ ณ เดือนกันยายน 2567 จำนวนผู้ต้องราชทัณฑ์ทั้งหมดอยู่ที่ 301,533 คน (ชาย 264,430 และหญิง 37,103 คน)⁵

จำนวนผู้ต้องขังในความผิดด้านยาเสพติด ยังคงคิดเป็นจำนวนผู้ต้องราชทัณฑ์ส่วนใหญ่ ในเดือนกันยายน 2567 จากจำนวนผู้ต้องขัง 220,574 คน (ชาย 195,426 คน และหญิง 25,148 คน) หรือประมาณ 73% ของจำนวนผู้ต้องราชทัณฑ์ทั้งหมด ถูกคุมขังเนื่องจากความผิดด้านยาเสพติด⁶ คิดเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นประมาณ 8% จากเดือนพฤษภาคม 2557 ซึ่ง

---

¹ คณะกรรมการต่อต้านการทรมาน, *ข้อสังเกตเชิงสรุปที่มีต่อรายงานฉบับแรกของประเทศไทย*, 20 มิถุนายน 2557, UN Doc. CAT/C/THA/CO/1, วรรค 22; คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน, *ข้อสังเกตเชิงสรุปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน, ประเทศไทย*, 8 กรกฎาคม 2558, UN Doc. CCPR/CO/84/THA, วรรค 16; คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน, *ข้อสังเกตเชิงสรุปที่มีต่อรายงานฉบับที่สองของประเทศไทย*, 25 เมษายน 2560, UN Doc. CCPR/CO/THA/CO/2 วรรค 34; คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม, *ข้อสังเกตเชิงสรุปที่มีต่อรายงานฉบับที่หนึ่งและสองของประเทศไทย*, 19 มิถุนายน 2558, UN Doc. E/C.12/THA/CO/1-2, วรรค 28

² กรมราชทัณฑ์, *สถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ*, 1 พฤษภาคม 2557, <http://www.correct.go.th/stat102/display/result.php?date=2557-05-01&Submit=ตกลง> [ภาษาไทย]

³ กรมราชทัณฑ์, *สถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ*, 1 พฤษภาคม 2562, http://www.correct.go.th/rt103pdf/report_result.php?date=2019-05-01&report= [ภาษาไทย]

⁴ FIDH, *รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2565*, 24 มีนาคม 2565, <https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-prison-report-covid>

⁵ กรมราชทัณฑ์, *สถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ*, 1 กันยายน 2567, http://www.correct.go.th/rt103pdf/report_result.php?date=2024-09-01&report= [ภาษาไทย]

⁶ กรมราชทัณฑ์, *สถิติผู้ต้องราชทัณฑ์คดี พ.ร.บ. ยาเสพติดทั่วประเทศ*, 1 กันยายน 2567, http://www.correct.go.th/rt103pdf/report_result.php?date=2024-09-01&report=drug [ภาษาไทย]

ขณะนั้นมีผู้ต้องขัง 204,663 คน (ชาย 170,674 คน และหญิง 33,989 คน) หรือคิดเป็น 69% ของจำนวนผู้ต้องราชทัณฑ์ทั้งหมด ที่ถูกคุมขังด้วยความผิดด้านยาเสพติด⁷

ประเภทของผู้ต้องขังที่คิดเป็นสัดส่วนมากอย่างมีนัยสำคัญในบรรดาผู้ต้องราชทัณฑ์ทั้งหมด ได้แก่ ผู้ต้องขังที่ถูกควบคุมตัวระหว่างการพิจารณา ณ เดือนกันยายน 2567 จากจำนวนผู้ต้องขัง 68,260 คนในประเทศไทย หรือประมาณ 22.64% ของจำนวนผู้ต้องราชทัณฑ์ทั้งหมด ถูกควบคุมตัวระหว่างการพิจารณา⁸ โดยมีจำนวนลดลงเล็กน้อยจากเดือนพฤษภาคม 2557 ซึ่งขณะนั้นมีจำนวนผู้ต้องขังที่ถูกควบคุมตัวระหว่างการพิจารณารวมกัน 69,187 คน หรือประมาณ 23.32% ของจำนวนผู้ต้องราชทัณฑ์ทั้งหมด⁹ อัตราส่วนของผู้ต้องขังที่ถูกควบคุมตัวระหว่างการพิจารณา แยกเป็นชายและหญิงอยู่ที่ 18% และ 23% ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2557 ถึงเดือนกันยายน 2567¹⁰

อัตราการกักขังโดยรวมของระบบราชทัณฑ์ ยังคงสูงกว่าอัตราความจุอย่างเป็นทางการ ตามตัวเลขล่าสุดจากกรมราชทัณฑ์ ณ เดือนตุลาคม 2566 ระบบราชทัณฑ์ไทยประกอบด้วยเรือนจำและทัณฑสถาน 143 แห่ง คิดเป็นพื้นที่ที่อยู่อาศัย 381,931 ตารางเมตร สำหรับผู้ต้องขัง 238,580 คน (ชาย 204,846 คน และหญิง 33,744 คน)¹¹ จำนวนผู้ต้องราชทัณฑ์ล่าสุดทั้งหมดตามรายงานของกรมราชทัณฑ์ในเดือนกันยายน 2567 ชี้ให้เห็นว่า อัตราการกักขังโดยรวมของระบบราชทัณฑ์ไทยอยู่ที่ 126% ณ วันที่ 5 กันยายน 2567 โดยเรือนจำ 116 จาก 143 แห่งทั่วประเทศ หรือประมาณ 81% มีจำนวนผู้ต้องขังเกินความจุที่รองรับได้¹²

ตามข้อมูลของกรมราชทัณฑ์ การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ต้องราชทัณฑ์ส่งผลให้เกิดภาวะขาดแคลนเจ้าพนักงานเรือนจำ และส่งผลกระทบต่อการทำงานของเรือนจำ รวมทั้งในแง่การกำกับดูแลและการบำบัดฟื้นฟูผู้ต้องขัง¹³

แม้จะมีการขยายพื้นที่ต่อผู้ต้องขังในขั้นต้นในระบบที่มีการขังรวมในปี 2565 จาก 1.2 ตารางเมตร (60 ซม. x 2 ม.) ต่อคนในปีก่อนหน้านี้เป็น 1.6 ตารางเมตร (80 ซม. x 2 ม.) แต่สัดส่วนพื้นที่ในปัจจุบันยังถือว่าต่ำมาก (-52.9%) เมื่อเทียบกับ

⁷ กรมราชทัณฑ์, สถิติผู้ต้องราชทัณฑ์คดี พ.ร.บ. ยาเสพติดทั่วประเทศ, 1 พฤษภาคม 2557,

http://www.correct.go.th/stat102/display/drug_result.php?date=2557-05-01&Submit=ตกลง [ภาษาไทย]

⁸ กรมราชทัณฑ์, สถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ, 1 กันยายน 2567,

http://www.correct.go.th/rt103pdf/report_result.php?date=2024-09-01&report= [ภาษาไทย]

⁹ กรมราชทัณฑ์, สถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ, 1 พฤษภาคม 2557,

<http://www.correct.go.th/stat102/display/result.php?date=2557-05-01&Submit=ตกลง> [ภาษาไทย]

¹⁰ FIDH, เบื้องหลังกำแพง - สภาพในเรือนจำของไทยหลังการทำรัฐประหาร, 28 กุมภาพันธ์ 2560,

<https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-report-calls-for-urgent-prison-reforms>

¹¹ FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2567, 19 มีนาคม 2567,

<https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-underscores-inequalities-double-standards-in>

¹² กรมราชทัณฑ์, รายงานสภาพความแออัดของผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถาน, 5 กันยายน 2567 [ภาษาไทย]

¹³ FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2567, 19 มีนาคม 2567,

<https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-underscores-inequalities-double-standards-in>

มาตรฐานระหว่างประเทศที่แนะนำ¹⁴ จำนวนผู้ต้องราชทัณฑ์ที่สูงอย่างต่อเนื่องทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เช่นนี้ ส่งผลให้เรือนจำยังคงมีพื้นที่ล้นบนอนไม่เพียงพอ และส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการพักอาศัย¹⁵ สัดส่วนประชากรที่สูงเกินไปในเรือนจำ ยังส่งผลกระทบต่อคุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขอนามัย และอนามัยส่วนบุคคลของผู้ต้องขัง¹⁶

1.2. สภาพการควบคุมตัวที่ไม่เหมาะสม การลงโทษที่โหดร้ายในเรือนจำ

สภาพในเรือนจำของไทยไม่สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ และในหลายกรณี อาจมีลักษณะเป็นการทรมาน หรือการปฏิบัติที่โหดร้าย

ผู้ต้องขังมักตกเป็นเหยื่อการลงโทษที่โหดร้าย การขังเดี่ยว การลงโทษทางวินัย และการปฏิบัติที่ย่ำแย่ที่สุดของเจ้าพนักงานเรือนจำ¹⁷ การลงโทษมักรวมถึงการใช้กำลังจนเกินขอบเขตของเจ้าพนักงานเรือนจำในเรือนจำชาย โดยมักมีการใช้กำลังรวมทั้งการทุบตีผู้ต้องขังด้วยกระบองไม้หรือพลาสติก หรือไม้ไฟ หรือการเตะด้วยรองเท้าหัวเหล็ก การใช้กำลังเช่นนี้มักเกิดขึ้นเพื่อเป็นการลงโทษทางวินัย กรณีที่มีการทำผิด เช่น การทะเลาะเบาะแว้ง การเล่นพนัน การลักขโมย การสูบบุหรี่ การเก็บซ่อนยา และการไม่เชื่อฟังคำสั่งของเจ้าพนักงานเรือนจำ

การปฏิบัติอย่างอื่นซึ่งไม่สอดคล้องอย่างยิ่งกับมาตรฐานระหว่างประเทศ รวมถึงการใช้เครื่องพันธนาการ (เช่น โซ่ล่ามข้อเท้า) การขังเดี่ยว การแยกขังเพื่อลงโทษ¹⁸ และการฝึกแบบทหารกรณีที่มีการทำผิดระเบียบเรือนจำ¹⁹ มักมีการใช้การขัง

---

¹⁴ ตามข้อมูลของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ (ICRC), พื้นที่ของผู้ถูกควบคุมตัวแต่ละคนในสภาพที่อยู่รวมกันหรืออยู่ในหอ ไม่ควรมีน้อยกว่า 3.4 ตารางเมตร

¹⁵ FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2566, 7 มีนาคม 2566,

<https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-paints-bleak-picture-of-prison-conditions>

¹⁶ FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2565, 24 มีนาคม 2565,

<https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-prison-report-covid>; FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2566, 7 มีนาคม 2566, <https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-paints-bleak-picture-of-prison-conditions>; FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2567, 19 มีนาคม 2567,

<https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-underscores-inequalities-double-standards-in>

¹⁷ FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2565, 24 มีนาคม 2565,

<https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-prison-report-covid>; FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2566, 7 มีนาคม 2566, <https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-paints-bleak-picture-of-prison-conditions>; FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2567, 19 มีนาคม 2567,

<https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-underscores-inequalities-double-standards-in>

¹⁸ การแยกขังเพื่อลงโทษ หมายถึงกรณีที่มีการลงโทษผู้ต้องขังหลายคน โดยการล่ามโซ่และขังไว้ในห้องขังเดียวกัน แยกจากผู้ต้องขังคนอื่น

¹⁹ FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2566, 7 มีนาคม 2566,

<https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-paints-bleak-picture-of-prison-conditions>;

เกี่ยวกับความผิดร้ายแรง เช่น การทะเลาะกันระหว่างผู้ต้องขัง ระยะเวลาของการขังเดี่ยวและการแยกขังเพื่อลงโทษ มักขึ้นอยู่กับความร้ายแรงของความผิด และอาจนานถึงสามเดือน²⁰

นอกจากนั้น วัฒนธรรมการกดขี่และรวบอำนาจในเรือนจำ ส่งผลให้เกิดแบบแผนของการปฏิบัติที่ย่ำแย่คึกคักของเจ้าพนักงานเรือนจำ และเจ้าหน้าที่คนอื่น ๆ โดยเฉพาะในเรือนจำหญิง²¹ ยกตัวอย่างเช่น ผู้ต้องขังต้องนั่งบนพื้นหรือนั่งชั้นเขาระหว่างพูดคุยกับเจ้าพนักงานเรือนจำ หากไม่ทำเช่นนั้น อาจถูกลงโทษ²²

การไม่สามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพทั้งทางกายและใจอย่างมีคุณภาพและในเวลาที่เหมาะสม ยังคงเป็นปัญหาท้าทายร้ายแรงสำหรับผู้ต้องขัง²³ บริการดูแลสุขภาพในเรือนจำหลายแห่ง มักมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอและขาดอุปกรณ์ทางการแพทย์และยารักษาที่เหมาะสม เพื่อตอบสนองของความต้องการทางการแพทย์ของผู้ต้องขัง ในเรือนจำไม่มีบริการเฉพาะทางทางการแพทย์ หรือมีอย่างจำกัดอย่างยิ่ง เมื่อเทียบกับจำนวนและความต้องการของผู้ต้องขัง กระทบต่อการตรวจการที่ยืดเยื้อและข้อจำกัดด้านการดูแลสุขภาพปลอดภัย มักส่งผลให้ผู้ต้องขังไม่ได้รับการวินิจฉัยและรักษาในเวลาอันเหมาะสม โดยเฉพาะกรณีที่เกิดภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์

FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2567, 19 มีนาคม 2567,

<https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-underscores-inequalities-double-standards-in>

²⁰ FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2566, 7 มีนาคม 2566,

<https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-paints-bleak-picture-of-prison-conditions>;

FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2567, 19 มีนาคม 2567,

<https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-underscores-inequalities-double-standards-in>

²¹ FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2565, 24 มีนาคม 2565,

<https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-prison-report-covid>; FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทย

ประจำปี 2566, 7 มีนาคม 2566, [https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-paints-bleak-](https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-paints-bleak-picture-of-prison-conditions)

[picture-of-prison-conditions](https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-paints-bleak-picture-of-prison-conditions); FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2567, 19 มีนาคม 2567,

<https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-underscores-inequalities-double-standards-in>

²² FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2565, 24 มีนาคม 2565,

<https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-prison-report-covid>

²³ FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2565, 24 มีนาคม 2565,

<https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-prison-report-covid>; FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทย

ประจำปี 2566, 7 มีนาคม 2566, [https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-paints-bleak-](https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-paints-bleak-picture-of-prison-conditions)

[picture-of-prison-conditions](https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-paints-bleak-picture-of-prison-conditions); FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2567, 19 มีนาคม 2567,

<https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-underscores-inequalities-double-standards-in>

ผู้ต้องขังมักตกเป็นเหยื่อการแสวงหาประโยชน์ทางแรงงานและการลงโทษ ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นการทรมานหรือการปฏิบัติที่โหดร้าย²⁴ ในเดือนธันวาคม 2564 รายงานการสอบสวนที่เผยแพร่โดย Thomson Reuters Foundation (TRF) ซึ่งเป็นสำนักข่าวระหว่างประเทศเปิดเผยว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำของไทยหลายแห่งถูกบังคับให้ทอแหให้กับบริษัทเอกชน เพราะถูกขู่ว่าจะลงโทษ ทั้งการทุบตีและการชะลอการปล่อยตัว หากพวกเขาไม่สามารถทำตามโควตาการผลิตได้²⁵ ภายหลังจากเผยแพร่รายงานดังกล่าว ในปี 2565 ทางกรไทยสัญญาว่าจะใช้มาตรการเพื่อจัดการละเมิดด้านแรงงานในเรือนจำทั่วประเทศ รวมทั้งการยุติการทำสัญญาใช้แรงงานในเรือนจำเพื่อผลิตแห²⁶ อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติด้านแรงงานที่ไม่เป็นธรรมยังคงเกิดขึ้นต่อไป โดยเฉพาะการทำงานที่ใช้แรงงานหนักในเรือนจำ ซึ่งรวมถึงการผลิตสินค้าหลายชนิด ที่มีการขายให้กับประชาชนทั่วไป หรือเป็นการผลิตตามสัญญาจ้างกับภาคเอกชน²⁷

ปัญหาท้าทายอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องกับผู้ต้องขัง ยังรวมถึงการขาดแคลนอาหารและน้ำดื่ม การได้สัมผัสกับโลกภายนอกอย่างจำกัด การขาดกิจกรรมด้านนันทนาการและบำบัดฟื้นฟู และขั้นตอนการร้องเรียนที่ไม่เป็นผล²⁸

1.3. การจำกัดอย่างต่อเนื่องไม่ให้มีการตรวจสอบสภาพในเรือนจำอย่างเป็นอิสระ

รัฐบาลไทยไม่สามารถดำเนินการให้เกิดการติดตามและตรวจสอบเรือนจำอย่างเป็นระบบ อย่างเป็นผล และอย่างเป็นอิสระโดยการเข้าเยี่ยมอย่างต่อเนื่องของหน่วยงานสิทธิมนุษยชน

---

²⁴ FIDH, เบื้องหลังกำแพง - สภาพในเรือนจำของไทยหลังการทำรัฐประหาร, 28 กุมภาพันธ์ 2560,

<https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-report-calls-for-urgent-prison-reforms>; FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2566, 7 มีนาคม 2566, <https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-paints-bleak-picture-of-prison-conditions>; FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2567, 19 มีนาคม 2567, <https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-underscores-inequalities-double-standards-in>

²⁵ Reuters, ผู้ต้องขังถูกขู่บังคับให้ทอแห, 23 ธันวาคม 2564

²⁶ FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2566, 7 มีนาคม 2566, <https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-paints-bleak-picture-of-prison-conditions>

²⁷ FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2567, 19 มีนาคม 2567, <https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-underscores-inequalities-double-standards-in>

²⁸ FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2565, 24 มีนาคม 2565, <https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-prison-report-covid>; FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2566, 7 มีนาคม 2566, <https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-paints-bleak-picture-of-prison-conditions>; FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2567, 19 มีนาคม 2567, <https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-underscores-inequalities-double-standards-in>

การเข้าถึงเรือนจำของไทยสำหรับหน่วยงานสิทธิมนุษยชนอิสระ ยังเป็นเรื่องที่ถูกควบคุมอย่างเข้มงวด²⁹ การเข้าถึงเรือนจำยังเป็นปัญหาสำหรับหน่วยงานตรวจสอบอิสระ ตั้งแต่หลังมีการผ่อนคลายมาตรการเพื่อควบคุมโรคโควิด-19 ในทัณฑสถานในปี 2565³⁰ ในปี 2560, 2565 และ 2566 กรมราชทัณฑ์ปฏิเสธไม่ให้ FIDH และสมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน (สสส.) เข้าไปยังทัณฑสถานทั้งของพลเรือนและทหาร เพื่อการเก็บข้อมูล³¹

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัว รวมทั้งการแก้ปัญหาตามคำร้องของผู้ต้องขัง เป็นหน่วยงานสิทธิมนุษยชนเพียงแห่งเดียวที่ได้รับอนุญาตให้สามารถเข้าถึงเรือนจำได้บางส่วน เพื่อประเมินสภาพการควบคุมตัวและสัมภาษณ์ผู้ต้องขัง³²

1.4. การควบคุมตัวพลเรือนในค่ายทหาร

²⁹ FIDH, เบื้องหลังกำแพง - สภาพในเรือนจำของไทยหลังการทำรัฐประหาร, 28 กุมภาพันธ์ 2560, <https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-report-calls-for-urgent-prison-reforms>

³⁰ FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2566, 7 มีนาคม 2566, <https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-paints-bleak-picture-of-prison-conditions>

³¹ FIDH, เบื้องหลังกำแพง - สภาพในเรือนจำของไทยหลังการทำรัฐประหาร, 28 กุมภาพันธ์ 2560, <https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-report-calls-for-urgent-prison-reforms>; FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2567, 19 มีนาคม 2567, <https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-underscores-inequalities-double-standards-in>

³² คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, กสม. เข้าตรวจเยี่ยมสถานที่กักตัวผู้ต้องขังตามมาตรการควบคุมโรค ณ เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครและทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง, 10 ธันวาคม 2564, <https://www.nhrc.or.th/th/NHRC-News-and-Important-Events/10344> [ภาษาไทย]; คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, กสม. ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมเรือนจำบางขวาง เพื่อรับฟังข้อเท็จจริง-สภาพปัญหาเกี่ยวกับการระบาดของโรคโควิด 19 ในเรือนจำ, 16 ธันวาคม 2564, <https://www.nhrc.or.th/th/NHRC-News-and-Important-Events/10347> [ภาษาไทย]; คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, กสม. ศยามลดงพื้นที่ตรวจเยี่ยมเรือนจำอำเภอธัญบุรี – ติดตามการแก้ไขปัญหาและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในเรือนจำ, 17 ธันวาคม 2564, <https://www.nhrc.or.th/th/NHRC-News-and-Important-Events/10355> [ภาษาไทย]; คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, กสม. ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมเรือนจำกลางจังหวัดสมุทรสงคราม, 21 มกราคม 2565, <https://www.nhrc.or.th/th/NHRC-News-and-Important-Events/9913> [ภาษาไทย]; คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, กสม. สุภัทธา ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมเรือนจำจังหวัดตราด, 16 กันยายน 2565, <https://www.nhrc.or.th/th/NHRC-News-and-Important-Events/10132> [ภาษาไทย]; คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, กสม. สุภัทธา ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมเรือนจำกลางตาก และศูนย์คุมครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดตาก, 4 กุมภาพันธ์ 2566, <https://www.nhrc.or.th/th/NHRC-News-and-Important-Events/9602> [ภาษาไทย]; คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, กสม. ศยามล ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมเชิงกัลยาณมิตรเรือนจำกลางเขabin จังหวัดราชบุรี, 12 พฤษภาคม 2566, <https://www.nhrc.or.th/th/NHRC-News-and-Important-Events/9693> [ภาษาไทย]; คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, กสม. สุภัทธา ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมเรือนจำกลางฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา, 9 มีนาคม 2566, <https://www.nhrc.or.th/th/NHRC-News-and-Important-Events/9634> [ภาษาไทย]

พลเรือนยังคงถูกควบคุมตัวโดยพลการในค่ายทหาร โดยไม่มีมาตรการป้องกันการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้ายที่เป็นผล มีรายงานว่าสภาพในเรือนจำเหล่านี้อยู่ในลักษณะที่เลวร้าย และมีสภาพคล้ายกับเรือนจำของพลเรือน ทั้งยังมีการควบคุมการเข้าถึงอย่างเข้มงวดเนื่องจากตั้งอยู่ในค่ายทหาร

หลังการทำรัฐประหารเดือนพฤษภาคม 2557 มีการจัดตั้งเรือนจำชั่วคราวแขวงถนนนครไชยศรีในกองพันทหารราบมณฑลทหารบกที่ 11 ที่กรุงเทพฯ ในเดือนกันยายน 2558 เพื่อใช้ควบคุมตัวพลเรือนหลายสิบคนเนื่องจากการเป็นสมาชิกกลุ่มการเมืองและการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง³³ ภายหลังจากจัดตั้งเรือนจำเพื่อควบคุมตัว มีผู้เสียชีวิตสองคนในสภาพที่น่าสงสัย³⁴ และมีการกล่าวหาว่าได้เกิดการซ้อมทรมานในสถานที่ดังกล่าว³⁵

ในเดือนมีนาคม 2562 มณฑลทหารบกที่ 11 ได้ถูกย้ายไปที่ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ส่งผลให้มีการจัดตั้งเรือนจำชั่วคราวแขวงทุ่งสองห้องขึ้นในมณฑลทหารบกที่ 11 ที่สร้างขึ้นใหม่ สำหรับผู้ต้องหาในคดีความมั่นคง โดยอยู่ใต้การบริหารของเรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ³⁶ แม้จะอยู่ใต้การควบคุมของหน่วยงานพลเรือนอย่างเป็นทางการ แต่เรือนจำชั่วคราวแขวงทุ่งสองห้องตั้งอยู่ในค่ายทหาร และอยู่ใต้การกำกับดูแลของเจ้าหน้าที่ทหาร³⁷

นับแต่เดือนกันยายน 2558 บิลาล มูฮัมหมัดและยูซุฟุ ไมโรลี ชายเชื้อสายอุยกูร์สองคนจากเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์ของจีน ถูกควบคุมตัวภายในมณฑลทหารบกที่ 11 หลังถูกแจ้งข้อหาว่าเกี่ยวข้องกับการวางระเบิดศาลท้าวมหาพรหม

---

³³ FIDH, เบื้องหลังกำแพง - สภาพในเรือนจำของไทยหลังการทำรัฐประหาร, 28 กุมภาพันธ์ 2560,

<https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-report-calls-for-urgent-prison-reforms>

³⁴ Khaosod English, ผู้ต้องหาคดี 'แอบอ้างเบี่ยงสูง' ถูกพบแขวนคอในเรือนจำ เจ้าหน้าที่กล่าว, 24 ตุลาคม 2558,

<https://www.khaosodenglish.com/politics/2015/10/30/1446187164/>; AFP, ผู้นำรัฐบาลทหารไทยบอกว่าไม่อาจประณามกองทัพจากการเสียชีวิตระหว่างถูกควบคุมตัว, 10 พฤศจิกายน 2558, <https://thesun.my/archive/1607387-BSARCH337403>

³⁵ Nation, ผู้ต้องหาคดีหมิ่นประมาทกษัตริย์เสียชีวิตจากการแขวนคอในห้องขัง, 24 ตุลาคม 2558,

<https://www.nationthailand.com/in-focus/30271531>; Guardian, หมอดูแลสุขภาพไทยที่ถูกควบคุมตัวตามกฎหมายหมิ่นประมาทกษัตริย์ เสียชีวิตแล้ว, 9 พฤศจิกายน 2558, [https://www.theguardian.com/world/2015/nov/09/thai-fortune-teller-mor-yong-held-under-royal-defamation-law-found-](https://www.theguardian.com/world/2015/nov/09/thai-fortune-teller-mor-yong-held-under-royal-defamation-law-found-dead#:~:text=Thai%20authorities%20said%20Suriyan%20Sucharitpolwong.at%20a%20Bangkok%20army%20bar racks)

[dead#:~:text=Thai%20authorities%20said%20Suriyan%20Sucharitpolwong.at%20a%20Bangkok%20army%20bar racks](https://www.theguardian.com/world/2015/nov/09/thai-fortune-teller-mor-yong-held-under-royal-defamation-law-found-dead#:~:text=Thai%20authorities%20said%20Suriyan%20Sucharitpolwong.at%20a%20Bangkok%20army%20bar racks); Reuters, ชาวจีนเชื้อสายอุยกูร์ถูกทรมานให้สารภาพเกี่ยวกับบทบาทการวางระเบิดที่กรุงเทพฯ ทนายความกล่าว, 15 กุมภาพันธ์ 2559, <https://www.reuters.com/article/world/chinese-uyghur-was-tortured-into-confessing-role-in-bangkok-bomb-lawyer-idUSKCN0VO0I4/>

³⁶ ราชกิจจานุเบกษา, กระทรวงยุติธรรม การกำหนดอาณาเขตเรือนจำชั่วคราวแขวงทุ่งสองห้อง, 29 มีนาคม 2562,

<http://www.correct.go.th/infosaraban62/letter/filepdf/1554189397.pdf> [ภาษาไทย]

³⁷ ข้อมูลจากทนายความของบิลาล มูฮัมหมัด, ตุลาคม 2566

เอราวัณที่กรุงเทพฯ เมื่อเดือนสิงหาคม 2558³⁸ ก่อนหน้านั้นพวกเขาถูกควบคุมตัวที่เรือนจำชั่วคราวแขวงถนนนครไชยศรี ก่อนจะถูกส่งตัวมาที่เรือนจำชั่วคราวแขวงทุ่งสองห้องในเดือนพฤศจิกายน 2562³⁹

ที่เรือนจำชั่วคราวแขวงถนนนครไชยศรี บิลาล มุฮัมหมัด อ้างว่าตนเองตกเป็นเหยื่อของการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้าย⁴⁰ เขากล่าวหาว่า “คำสารภาพ” ของเขาวามีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางระเบิดศาลทำวมหาพรหมเอราวัณในระหว่างการสอบสวนของเจ้าพนักงาน เป็นผลมาจากกรที่เขากฎทรมานและปฏิบัติอย่างโหดร้ายโดยเจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจที่เรือนจำชั่วคราวแขวงถนนนครไชยศรี ระหว่างวันที่ 14 ถึง 26 กันยายน 2558 รวมทั้งการใช้วิธี “waterboarding” (การจับให้นอนหงายและราดน้ำใส่หน้าอย่างต่อเนื่อง) การใช้สุนัขเพื่อข่มขู่เขาในระยะใกล้ การถูกขู่จะฆ่าให้ตาย และการขู่จะส่งตัวเป็นผู้ร้ายข้ามแดนไปประเทศจีน

หลังได้รับการส่งตัวไปยังเรือนจำชั่วคราวแขวงทุ่งสองห้อง บิลาล มุฮัมหมัดและยูซุฟ ไม่ไร้ลีรายนางว่า สภาพการควบคุมตัวมีลักษณะที่เลวร้าย รวมทั้งการไม่สามารถเข้าถึงการดูแลสุขภาพได้อย่างเพียงพอ ไม่มีอาหารฮาลาล การติดต่อกับครอบครัวและโลกภายนอกก็ทำได้จำกัด และมาตรการเข้าเยี่ยมที่เข้มงวด

เนื่องจากขาดความโปร่งใสและมีการจำกัดการเข้าถึงอย่างเข้มงวด ทำให้ไม่เป็นที่ชัดเจนว่ามีผู้ถูกควบคุมตัวมากน้อยเพียงใดในเรือนจำแห่งนี้นับแต่มีการก่อตั้ง ในช่วงที่เผยแพร่รายงานนี้ แม้จะมีการร้องขอหลายครั้งให้ส่งตัวไปยังเรือนจำพลเรือน บิลาล มุฮัมหมัดและยูซุฟ ไม่ไร้ลีรียงคงเป็นบุคคลเพียงสองคนที่ถูกควบคุมตัวอยู่ที่เรือนจำชั่วคราวแขวงทุ่งสองห้อง โดยมีการอ้างว่าเพราะความกังวลด้านความมั่นคงของชาติและความปลอดภัย เฉพาะทนายความของพวกเขาเท่านั้นที่ได้รับอนุญาตให้เข้าเยี่ยมพวกเขาได้

2. นักโทษประหารชีวิตจำนวนมากยังมีความเสี่ยงที่จะถูกประหาร

แม้จะมีจำนวนลดลงอย่างมากในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา แต่จำนวนนักโทษประหารชีวิตในประเทศไทยยังอยู่ในระดับสูง ด้วยปัจจัยสำคัญสองประการ 1) ศาลยังคงกำหนดโทษประหารอย่างต่อเนื่อง และ 2) ยังคงมีฐานความผิดที่ต้องใช้โทษประหารจำนวนมาก โดยได้เพิ่มจำนวนจาก 55 ประเภทในปี 2557 เป็น 65 ประเภทในปี 2567 รวมทั้งความผิดด้านยาเสพติดและความผิดด้านเศรษฐกิจ/การเงิน

ระหว่างปี 2557 ถึงปี 2565 มีการกำหนดโทษประหาร 179 ครั้งโดยเฉลี่ยโดยศาลชั้นต้น และมีการกำหนดโทษนี้สูงสุด 241 ครั้งในปี 2559

การกำหนดโทษประหารโดยศาลชั้นต้น (2557-2566)

³⁸ FIDH, ประเทศไทย: หน่วยงานสหประชาชาติร้องเรียนว่ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ต้องสงสัยชาวอุยกูร์ในคดีวางระเบิด, 7 ธันวาคม 2566, <https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-un-body-petitioned-over-human-rights-violations-against>

³⁹ ข้อมูลจากทนายความของบิลาล มุฮัมหมัด, ตุลาคม 2566

⁴⁰ Reuters, ผู้ต้องหาคดีวางระเบิดในไทยปล่อยโฮ บอกสื่อมวลชน “ผมไม่ใช่สัตว์”, 17 พฤษภาคม 2559, <https://www.reuters.com/article/world/thailand-bomb-suspect-breaks-down-tells-media-i-m-not-an-animal-idUSKCN0Y80FQ/>

2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566
201	233	241	173	205	163	164	100	171	140

จำนวนฐานความผิดที่ต้องใช้โทษประหารยังคงเพิ่มขึ้น แม้จะมีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2559 ให้ลดจำนวนฐานความผิดที่มีโทษประหารลง และในขั้นสุดท้ายให้ยกเลิกโทษประหารสำหรับความผิดอาญาทั้งปวง⁴¹

มักมีการลดโทษประหารเป็นโทษจำคุกโดยผ่านขั้นตอนการพระราชทานอภัยโทษครั้งใหญ่ ในโอกาสสำคัญเกี่ยวกับราชวงศ์ ซึ่งเป็นเหตุผลทำให้จำนวนนักโทษประหารชีวิตลดลงอย่างต่อเนื่องในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา

ตามสถิติล่าสุดของกรมราชทัณฑ์ในเดือนสิงหาคม 2567 มีผู้ต้องขังทั้งหมด 398 คน (ชาย 365 คน และหญิง 33 คน) ที่เป็นนักโทษประหารชีวิต⁴² คิดเป็นสัดส่วนที่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ (-35%) เมื่อเทียบกับจำนวนนักโทษประหารชีวิต ในช่วงที่มีการพิจารณารายงานฉบับแรกของประเทศไทยตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานในเดือนพฤษภาคม 2557 ในเดือนมิถุนายน 2557 ประเทศไทยมีนักโทษประหารชีวิตจำนวน 612 คน (ชาย 562 คน และหญิง 50 คน) ทั่วประเทศ⁴³

นักโทษประหารชีวิต (2557-2567)			
เดือน / ปี	ชาย	หญิง	รวม
มิถุนายน 2557	562	50	612
มกราคม 2558	597	52	649
มีนาคม 2559	368	52	420
มกราคม 2560	364	71	435
กรกฎาคม 2561	441	87	528
มกราคม 2562	466	86	552
มกราคม 2563	267	60	327
มกราคม 2564	228	29	257
มกราคม 2565	163	22	185
มกราคม 2566	203	24	227
มกราคม 2567	299	28	327
สิงหาคม 2567	365	33	398

⁴¹ กระทรวงยุติธรรม, จดหมายเลขที่ ยต.0904/5287: โทษประหาร, 26 ตุลาคม 2561

⁴² กรมราชทัณฑ์, สถิตินักโทษประหารชีวิต – สิงหาคม 2567, 27 กันยายน 2567, <http://www.correct.go.th/executed/filepdf/1727408520.pdf> [ภาษาไทย]

⁴³ การเก็บข้อมูลของ FIDH-สสส.

ความผิดด้านยาเสพติดยังคงเป็นสัดส่วนความผิดสูงสุดอย่างต่อเนื่องของผู้ต้องโทษประหาร ณ เดือนกรกฎาคม 2567 นักโทษประหารชีวิต 241 คนจาก 398 คน (61%) ถูกศาลตัดสินว่ามีความผิดด้านยาเสพติด สัดส่วนดังกล่าวได้เพิ่มขึ้นจากเดือนมิถุนายน 2557 ซึ่งในขณะนั้นมีนักโทษประหารชีวิต 274 คน (หรือ 45%) ที่ถูกศาลตัดสินว่ามีความผิดด้านยาเสพติด

44

แม้ว่าสัดส่วนนักโทษประหารหญิงจะคิดเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก แต่ทั้งหมดล้วนถูกศาลตัดสินว่ามีความผิดด้านยาเสพติด ณ เดือนสิงหาคม 2567 นักโทษประหารหญิง 31 คน (หรือ 94%) จากทั้งหมด 33 คน ถูกศาลตัดสินว่ามีความผิดด้านยาเสพติด ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนเกือบสองเท่าเมื่อเทียบกับจำนวนนักโทษประหารชายที่ถูกศาลตัดสินว่ามีความผิดด้านยาเสพติด (58%) ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ผู้หญิงที่ถูกศาลตัดสินว่ามีความผิดด้านยาเสพติดและถูกศาลสั่งประหารชีวิต เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีสัดส่วนมากอย่างมีนัยสำคัญ

ความเสี่ยงที่จะถูกประหารของนักโทษประหารชีวิตยังมีอยู่จริง นับแต่การพิจารณารายงานฉบับแรกของประเทศไทยตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานเมื่อปี 2557 ประเทศไทยมีสถิติการประหารชีวิตหนึ่งครั้ง โดยในวันที่ 18 มิถุนายน 2561 ธีรศักดิ์ หลงจิ อายุ 26 ปี ถูกประหารด้วยการฉีดยาในสถานที่ที่ไม่เปิดเผยข้อมูล ศาลพิพากษาว่าธีรศักดิ์มีความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนาที่จังหวัดตรัง เหตุเกิดเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2555⁴⁵ การประหารชีวิตธีรศักดิ์นับเป็นการประหารชีวิตครั้งแรกในประเทศไทยนับแต่ปี 2552

ณ เดือนกรกฎาคม 2567 มีการกำหนดอย่างเป็นทางการให้ทัณฑสถาน 13 แห่ง (รวมทั้งทัณฑสถานหญิง) เป็นที่คุมขังนักโทษประหารชีวิต ตามระเบียบของกระทรวงยุติธรรม⁴⁶

นักโทษประหารชีวิตส่วนใหญ่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำไม่กี่แห่ง กว่า 80% ของนักโทษประหารชีวิตชายถูกขังในเรือนจำสองแห่ง ได้แก่ เรือนจำกลางบางขวางในจังหวัดนนทบุรี (275) และเรือนจำกลางสงขลาในจังหวัดสงขลา (45) เกือบ 85% ของนักโทษประหารชีวิตหญิงถูกขังในเรือนจำแห่งเดียวคือ ทัณฑสถานหญิงกลางในกรุงเทพฯ⁴⁷

⁴⁴ การเก็บข้อมูลของ FIDH-สสส.

⁴⁵ FIDH, *การรื้อฟื้นโทษประหารที่นำตกใจและควรถูกประณาม*, 18 มิถุนายน 2561,

<https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/shocking-resumption-of-the-death-penalty-condemned>

⁴⁶ เรือนจำ 13 แห่ง ได้แก่ เรือนจำกลางบางขวางในจังหวัดนนทบุรี; เรือนจำกลางคลองเปรมในกรุงเทพฯ; เรือนจำกลางเขabin ในจังหวัดราชบุรี; เรือนจำกลางสงขลาในจังหวัดสงขลา; เรือนจำกลางพิษณุโลกในจังหวัดพิษณุโลก; เรือนจำกลางนครศรีธรรมราชในจังหวัดนครศรีธรรมราช; เรือนจำกลางคลองไผ่ในจังหวัดนครราชสีมา; ทัณฑสถานหญิงกลางในกรุงเทพฯ; ทัณฑสถานหญิงนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมา (ไม่มีนักโทษประหารชีวิต); ทัณฑสถานหญิงเชียงใหม่จังหวัดเชียงใหม่; ทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ในกรุงเทพฯ (ไม่มีนักโทษประหารชีวิต); เรือนจำกลางสุราษฎร์ธานีในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และทัณฑสถานหญิงชลบุรีในจังหวัดชลบุรี (ไม่มีนักโทษประหารชีวิต)

⁴⁷ กรมราชทัณฑ์, *สถิตินักโทษประหารชีวิต – สิงหาคม 2567, 27 กันยายน 2567,*

<http://www.correct.go.th/executed/filepdf/1727408520.pdf> [ภาษาไทย]

ตามตัวเลขอย่างเป็นทางการ ณ เดือนสิงหาคม 2567 เรือนจำทั้งสามแห่งมีสภาพแออัดอย่างมาก โดยมีอัตราการกักขังตั้งแต่ 102% ในเรือนจำกลางบางขวาง จนถึง 135% ในเรือนจำกลางสงขลา และ 155% ในทัณฑสถานหญิงกลางในกรุงเทพฯ⁴⁸

การเก็บข้อมูลสภาพของนักโทษประหารชีวิตเป็นเรื่องท้าทาย เพราะทางการไทยมักปฏิเสธไม่ให้หน่วยงานสิทธิมนุษยชนอิสระเข้าถึงเรือนจำ [โปรดดูด้านบน 1.3 การจำกัดอย่างต่อเนื่องไม่ให้มีการตรวจสอบสภาพในเรือนจำอย่างเป็นทางการอิสระ] ระหว่างปี 2564 ถึงปี 2566 FIDH และสสส. ได้สัมภาษณ์ผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวออกจากเรือนจำสี่จาก 12 แห่ง ซึ่งเป็นเรือนจำที่จัดไว้เฉพาะสำหรับนักโทษประหารชีวิต ได้แก่ เรือนจำกลางสงขลา; เรือนจำกลางนครศรีธรรมราชในจังหวัดนครศรีธรรมราช; ทัณฑสถานหญิงกลางในกรุงเทพฯ; และทัณฑสถานหญิงเชียงใหม่

3. การเสียชีวิตระหว่างถูกควบคุมตัวส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการแก้ไข

กรณีการเสียชีวิตระหว่างถูกควบคุมตัวยังคงเกิดขึ้นในสถานที่ควบคุมตัวหลายแห่งทั่วประเทศไทย รวมทั้งในสถานีตำรวจ เรือนจำ ค่ายทหาร และศูนย์กักตัวคนต่างด้าว

การขาดความโปร่งใสของหน่วยราชการ ในการรายงานข้อมูลการเสียชีวิตระหว่างถูกควบคุมตัว และการที่ไม่สามารถดำเนินงานให้มีการสอบสวนโดยพลัน อย่างรอบด้าน อย่างน่าเชื่อถือ และอย่างไม่ลำเอียงเมื่อเกิดเหตุเช่นนั้น ยิ่งตอกย้ำบรรยากาศการลอบย่นพลันผิดจากความผิดเช่นนี้

ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2557 ถึงเดือนกันยายน 2567 ได้เกิดเหตุการณ์เสียชีวิตระหว่างการคุมขังอย่างน้อย 39 ครั้ง ซึ่งไม่มีการบันทึกข้อมูล โดยเหตุเกิดขึ้นในสถานคุมขังของตำรวจ ทหาร และเรือนจำ [โปรดดูด้านล่าง ภาคผนวก] ตัวเลขที่แท้จริงของกรณีเหล่านี้ น่าจะสูงกว่านี้มาก ในขณะที่ทางการไม่ได้เปิดเผยข้อมูลอย่างรอบด้านรวมทั้งข้อมูลจำแนกประเภทของกรณีเหล่านี้ ยกเว้นแต่กรมราชทัณฑ์ซึ่งเริ่มเผยแพร่ตัวเลขการเสียชีวิตในเรือนจำอย่างต่อเนื่องในปี 2566⁴⁹ ตามสถิติล่าสุดของกรมราชทัณฑ์ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2566 ถึง 27 กันยายน 2567 มีผู้ต้องขัง 699 คนที่เสียชีวิต “ตามธรรมชาติ” และมีผู้ต้องขัง 20 คนที่เสียชีวิต “โดยผิดธรรมชาติ”⁵⁰ อย่างไรก็ตาม มักไม่มีการเปิดเผยรายละเอียดอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับพฤติการณ์ของการเสียชีวิตของผู้ต้องขัง โดยเฉพาะพฤติการณ์ที่น่าสงสัยว่าอาจเป็นผลมาจากการทรมานหรือการปฏิบัติที่

⁴⁸ จำนวนผู้ต้องขังและความจุผู้ต้องขังอย่างเป็นทางการของเรือนจำกลางบางขวางอยู่ที่ 4,671 คน และ 4,590 คนตามลำดับ; 3,733 คน และ 2,755 คนสำหรับเรือนจำกลางสงขลา; และ 4,208 คน และ 2,707 คนสำหรับทัณฑสถานหญิงกลางในกรุงเทพฯ; กรมราชทัณฑ์, รายงานแสดงสภาพความแออัดของผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถาน, 5 สิงหาคม 2567, http://www.correct.go.th/rt103pdf/crowded_pdf.php?filename=2024_2024-09-05 [ภาษาไทย]

⁴⁹ กรมราชทัณฑ์, รายงานติดตามสถานการณ์กรมราชทัณฑ์, 29 กันยายน 2567, <http://www.correct.go.th/stathomepage/warroom.php> [ภาษาไทย]

⁵⁰ ตามข้อมูลของกรมราชทัณฑ์ การเสียชีวิตโดยผิดธรรมชาติมีสาเหตุมาจากการฆ่าตัวตาย การถูกสังหาร การเสียชีวิตโดยกะทันหัน และไม่ทราบสาเหตุ; กรมราชทัณฑ์, อัตราการเสียชีวิตในเรือนจำ, เข้าถึงเมื่อ 18 กันยายน 2567 [ภาษาไทย]

โหดร้าย จำนวนการเสียชีวิตระหว่างถูกคุมขังในรายงานนี้ ยังไม่รวมการเสียชีวิตที่เป็นผลมาจากการปนเปื้อนของอาหารและน้ำในเรือนจำ⁵¹

กรณีการเสียชีวิตระหว่างถูกควบคุมตัวจำนวนมากที่ไม่มีการบันทึกข้อมูล มักเกี่ยวข้องกับการทรมานหรือการกระทำอื่น ๆ ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และย่ำยีศักดิ์ศรี รวมทั้งการใช้กำลังจนเกินขอบเขตระหว่างที่มีการลงโทษ [โปรดดูด้านบน 1.2 สภาพการควบคุมตัวที่ไม่เหมาะสม การลงโทษที่โหดร้ายในเรือนจำ] หรือระหว่างการสอบสวนปากคำ สำหรับกรณีอื่น ๆ มีการระบุว่าสาเหตุการเสียชีวิตเกิดขึ้นจากการดูแลทางการแพทย์ที่ไม่เหมาะสม หรือการที่เจ้าหน้าที่ไม่ให้ความช่วยเหลือฉุกเฉินทางการแพทย์ในเวลาอันเหมาะสมระหว่างการควบคุมตัว กรณีการเสียชีวิตระหว่างถูกควบคุมตัวส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นผลมาจากการไม่สามารถเข้าถึงการดูแลสุขภาพ (เก้าจาก 13 กรณี) เกิดขึ้นในสถานกักตัวคนต่างด้าว ส่วนสาเหตุอื่น ๆ ของการเสียชีวิตระหว่างถูกควบคุมตัว ตามข้อมูลของเจ้าหน้าที่ รวมถึงการฆ่าตัวตายและการถูกผู้ต้องขังคนอื่นสังหาร

ทางการไทยมักไม่ทำการสอบสวนที่น่าเชื่อถือเพื่อระบุตัวผู้ก่อเหตุ และอำนวยความสะดวกให้กับครอบครัวของผู้เสียหาย การสอบสวนกรณีการเสียชีวิตระหว่างถูกควบคุมตัว มักเกิดขึ้นเฉพาะกรณีที่ผู้ถูกควบคุมตัวเป็นผู้มีชื่อเสียง หรือเป็นการตายอย่างมีเงื่อนไขซึ่งสื่อมวลชนให้ความสนใจ แต่แม้จะมีการสอบสวนเกิดขึ้น ก็มักไม่นำไปสู่การฟ้องร้องดำเนินคดีต่อผู้รับผิดชอบต่อการเสียชีวิต หรือการเยียวยาอย่างเต็มที่ต่อครอบครัวของผู้เสียหาย ทางการไทยไม่เปิดเผยข้อมูลอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับการสอบสวน การดำเนินคดี และการพิพากษาว่ามีความผิด เกี่ยวกับการเสียชีวิตระหว่างถูกควบคุมตัว

การขาดความโปร่งใสทางการไทยในการรายงานข้อมูลกรณีการเสียชีวิตระหว่างถูกควบคุมตัว มักทำให้เกิดอุปสรรคที่จะเอาผิดกับผู้รับผิดชอบ และแก้ไขปัญหาสภาพการควบคุมตัวที่เลวร้ายเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการเสียชีวิตเช่นนั้น

3.1. การเสียชีวิตของนักเรียนทหาร/ทหารเกณฑ์ยังเกิดขึ้นต่อไป

นับแต่เดือนพฤษภาคม 2557 ยังคงมีรายงานการเสียชีวิตของนักเรียนทหารหรือทหารเกณฑ์ โดยเป็นผลมาจากการทรมานหรือการปฏิบัติที่โหดร้าย ความรับผิดชอบของผู้รับผิดชอบต่อการเสียชีวิตเหล่านี้ ยังไม่มีความชัดเจน เนื่องจากไม่มีการสอบสวนกรณีเหล่านี้้อย่างเหมาะสม

ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2557 ถึงกันยายน 2567 นักเรียนทหารหรือทหารเกณฑ์อย่างน้อย 17 คนเสียชีวิตจากอาการบาดเจ็บ ซึ่งน่าจะเกิดขึ้นจากการถูกลงโทษทางวินัยอย่างรุนแรง ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นการทรมาน [โปรดดูด้านล่าง ภาคผนวก – 1. การเสียชีวิตของนักเรียนทหาร/ทหารเกณฑ์]

กองทัพไทยไม่ใช้มาตรการป้องกันอย่างเป็นผล เพื่อยุติการลงโทษทางกายที่รุนแรงต่อนักเรียนทหารและทหารเกณฑ์ ในเดือนพฤษภาคม 2561 กองทัพบกไทยได้มีคำสั่งเน้นย้ำถึงความจำเป็นที่จะต้องยุติการเสียชีวิตของทหารเกณฑ์ระหว่างการฝึกทหาร รวมทั้งการติดตามข้อมูลด้านสุขภาพของทหารเกณฑ์อย่างใกล้ชิด⁵² ตามคำสั่งดังกล่าว การลงโทษใด ๆ

⁵¹ FIDH, รายงานสภาพเรือนจำในประเทศไทยประจำปี 2566, 7 มีนาคม 2566,

<https://www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-annual-report-paints-bleak-picture-of-prison-conditions>

⁵² Bangkok Post, กองทัพบกสั่งให้ยุติการเสียชีวิตของทหารเกณฑ์, 15 พฤษภาคม 2561,

<https://www.bangkokpost.com/thailand/general/1465210/army-orders-end-to-conscript-deaths>

ต้องสอดคล้องอย่างเข้มงวดตามระเบียบของกระทรวงกลาโหม และห้ามไม่ให้มีการลงโทษในลักษณะที่เป็นการทำร้ายร่างกายทุกประเภท⁵³ ครูฝึกทหารยังจะต้องได้รับโทษทางวินัยอย่างรุนแรง กรณีที่เกิดการเสียชีวิตของทหารเกณฑ์

แม้จะมีคำสั่งเช่นนี้ ทหารเกณฑ์ยังคงตกเป็นเหยื่อการปฏิบัติที่โหดร้ายของผู้บังคับบัญชาของตนเอง⁵⁴

นอกจากนั้น ยังไม่มีกลไกที่เก็บข้อมูลเป็นความลับและโปร่งใส เพื่อเปิดโอกาสให้ทหารเกณฑ์สามารถแจ้งข้อมูลหรือร้องเรียนเมื่อเกิดการปฏิบัติมิชอบของผู้บังคับบัญชา ซึ่งอาจเป็นมาตรการป้องกันที่สำคัญเพื่อไม่ให้เกิดการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้าย

ในเดือนกุมภาพันธ์ 2563 พลเอก อภิรัชต์ คงสมพงษ์ ผู้บัญชาการทหารบกในขณะนั้นระบุว่า จะมีการเปิดช่องทางให้ทหารสามารถยื่นข้อร้องเรียนหากมีการปฏิบัติมิชอบได้⁵⁵ ในปลายเดือนนั้น มีการตั้งศูนย์รับเรื่องร้องเรียนสำหรับทหารทุกระดับ กรณีที่ถูกปฏิบัติมิชอบโดยผู้บังคับบัญชา โดยเป็นการร้องเรียนโดยตรงต่อผู้บัญชาการทหารบก⁵⁶ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเป็นขั้นตอนการร้องเรียนที่ไม่มีการปกปิดชื่อ เพราะทหารที่ร้องเรียนต้องระบุชื่อ ตำแหน่ง และหน่วยงานที่สังกัดด้วย⁵⁷ ณ เดือนกันยายน 2567 ยังไม่มีสถิติอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับคำร้องเรียนหรือข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการลงโทษทางวินัยกับผู้บังคับบัญชาที่เป็นทหารแต่อย่างใด

กองทัพไทยปฏิเสธอย่างต่อเนืองว่าเจ้าหน้าที่ทหารภายใต้การบังคับบัญชาของตน ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำผิด และยืนยันว่าการเสียชีวิตเหล่านี้เป็นผลมาจากโรคประจำตัว⁵⁸ ในกรณีส่วนใหญ่ ทางทหารมักไม่ดำเนินการสอบสวนที่น่าเชื่อถือต่อการเสียชีวิตเหล่านี้ ไม่มีการสั่งฟ้องคดีต่อผู้รับผิดชอบ และไม่ได้ให้การเยียวยาอย่างเหมาะสมกับครอบครัวของผู้เสียหาย

---

⁵³ สำนักข่าวอิศรา, *แพร่ภาพ-วิดีโอถูกซ่อนมิดด้วย! คำสั่ง ทบ. ฝึกทหารใหม่ห้ามทำร้ายร่างกายเด็ดขาด*, 14 พฤษภาคม 2561, <https://www.isranews.org/content-page/item/65917-isranews-65917.html> [ภาษาไทย]

⁵⁴ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, ประเทศไทย: “เราเป็นได้แค่ของเล่นเขา”: การละเมิดทางกาย ใจ และทางเพศต่อทหารเกณฑ์ในกองทัพไทย, 23 พฤษภาคม 2563, <https://www.amnesty.org/en/documents/asa39/1995/2020/en/>

⁵⁵ Khaosod English, *ผบ.ทบ.สัญญาที่จะรับฟังคำร้อง ปฏิเสธที่จะลาออกหลังเหตุกราดยิง*, 11 กุมภาพันธ์ 2563, <https://www.khaosodenglish.com/politics/2020/02/11/army-chief-vows-to-hear-grievances-refuse-to-quit-over-mass-shooting/>

⁵⁶ Khaosod English, *กองทัพบกเปิดศูนย์รับเรื่องร้องเรียน โดยไม่เปิดเผยชื่อ*, 19 กุมภาพันธ์ 2563, <https://www.khaosodenglish.com/politics/2020/02/19/army-launches-complaint-center-without-anonymity/>

⁵⁷ Khaosod English, *กองทัพบกเปิดศูนย์รับเรื่องร้องเรียน โดยไม่เปิดเผยชื่อ*, 19 กุมภาพันธ์ 2563, <https://www.khaosodenglish.com/politics/2020/02/19/army-launches-complaint-center-without-anonymity/>

⁵⁸ ประชาไท, *มีเคสไม่มาก แต่ว่าเป็นข่าวเสียชีวิตกว่า 21 ราย รวมเคสทหารเกณฑ์เสียชีวิตในค่ายตั้งแต่ 2552-2566*, 7 กันยายน 2566, <https://prachatai.com/journal/2023/09/105813>

การขาดความรับผิดชอบยังเป็นผลมาจากการที่ครอบครัวของทหารเกณฑ์ที่เสียชีวิต ไม่ต้องการจะดำเนินคดีกับกองทัพไทย เนื่องจากกลัวว่าจะถูกตอบโต้เอาคืน⁵⁹

กรณีที่เกิดขึ้นคือ เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2566 ศาลทหารในจังหวัดปัตตานีพิพากษาว่าทหารแปดนายมีความผิดและลงโทษจำคุกตั้งแต่สองถึงสามปี กรณีการซ้อมทรมานพลทหารวิเชียร ผีอกสมจนเสียชีวิตเมื่อปี 2554⁶⁰ ก่อนจะมีคำพิพากษา ในปี 2559 ครอบครัวของเขาต้องถูกข่มขู่หลายครั้ง และถูกฟ้องหมิ่นประมาทโดยกองทัพ ซึ่งพยายามบีบบังคับให้พวกเขาอมรับเงินชดเชยและปิดปากตนเอง⁶¹ สุดท้ายมีการถอนฟ้องคดีหมิ่นประมาทเมื่อปี 2560⁶²

3.2. การบังคับใช้ที่ไม่เป็นผลของกฎหมายต่อต้านการทรมาน

นับแต่มีผลบังคับใช้เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2566 รัฐบาลไทยไม่สามารถดูแลให้มีการบังคับใช้อย่างเป็นผลตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565

พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้การทรมาน การปฏิบัติที่โหดร้าย และการบังคับให้สูญหายเป็นความผิดอาญา และกำหนดมาตรการป้องกันทางกฎหมายและขั้นตอนปฏิบัติเพื่อป้องกันการกระทำผิดดังกล่าว รวมทั้งในระหว่างการควบคุมตัวบุคคล⁶³ มาตรา 22 ของพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้อง “ต้องบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องในขณะที่จับและควบคุมจนกระทั่งส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป” และ “แจ้งพนักงานอัยการและนายอำเภอในท้องที่” ที่มีการควบคุมตัวโดยทันที มาตรา 23 ยังกำหนดให้เจ้าหน้าที่ต้องจัดทำรายงานอย่างละเอียดเกี่ยวกับการจับกุมและควบคุมตัว และให้เปิดเผยข้อมูลเหล่านั้นกับครอบครัวและทนายความของผู้ถูกควบคุมตัว

ตามมาตรา 26 ผู้เสียหายหรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหาย สามารถยื่นคำร้องต่อศาลกรณีมีข้อกล่าวหาว่า ได้เกิดการกระทำที่เป็นการทรมาน การปฏิบัติที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และย่ำยีศักดิ์ศรี มาตรา 28 กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบแจ้งทันทีต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้มีการมีส่วนร่วมโดยพลันในการติดตามและตรวจสอบการกระทำใด ๆ ที่เป็นการทรมาน

⁵⁹ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, ประเทศไทย: “เราเป็นได้แค่ของเล่นเขา”: การละเมิดทางกาย ใจ และทางเพศต่อทหารเกณฑ์ในกองทัพไทย, 23 พฤษภาคม 2563, <https://www.amnesty.org/en/documents/asa39/1995/2020/en/>

⁶⁰ Prachatai English, ทหารถูกพิพากษาจำคุกจากการเสียชีวิตของทหารเกณฑ์ที่ถูกทรมาน, 25 พฤศจิกายน 2566, <https://prachataienglish.com/node/10738>

⁶¹ มูลนิธิสถานวัฒนธรรม, นริศรวาล์ณ แก้วนพรัตน์ หลานพลทหารวิเชียร ถูกฟ้องหมิ่นฯ และพรบ.คอมฯ กรณีเรียกร้องความเป็นธรรมให้น้ำชาย, 27 กรกฎาคม 2559, <https://crcfthailand.org/en/2016/07/27/the-criminal-defamation-and-computer-crime-act-related-offence-filed-against-ms-naritsarawan/>; Prachatai English, ทหารถูกพิพากษาจำคุกจากการเสียชีวิตของทหารเกณฑ์ที่ถูกทรมาน, 25 พฤศจิกายน 2566, <https://prachataienglish.com/node/10738>

⁶² Prachatai English, ทหารถูกพิพากษาจำคุกจากการเสียชีวิตของทหารเกณฑ์ที่ถูกทรมาน, 25 พฤศจิกายน 2566, <https://prachataienglish.com/node/10738>

⁶³ ราชกิจจานุเบกษา, พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565, 24 ตุลาคม 2565, https://drive.google.com/file/d/1oS2FCkZGht8GmXy4wFcx5wGUoy0P_quw/view

วันที่ 21 กันยายน 2566 คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหายได้ประกาศใช้ระเบียบเกี่ยวกับการบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุม จนกระทั่งส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป ตามมาตรา 22 และ 23 รวมทั้งข้อกำหนดให้ต้องแจ้งให้พนักงานอัยการและเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองทราบถึงการจับกุม และข้อกำหนดให้ต้องบันทึกข้อมูลระหว่างการจับกุมตามมาตรา 26⁶⁴

นับแต่พระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้ ยังคงมีรายงานกรณีเจ้าหน้าที่พนักงานผู้บังคับใช้กฎหมาย ดำเนินการจับกุมโดยไม่มี การบันทึกภาพและเสียง หรือการขอความยินยอมจากผู้ถูกจับกุมเพื่อลบบันทึกภาพและเสียง ซึ่งเป็นการละเมิดต่อระเบียบนี้⁶⁵

ยกตัวอย่างเช่น ในเดือนมกราคม 2567 เจ้าหน้าที่ตำรวจจากสถานีตำรวจภูธรอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ซ้อมทรมานชายคนหนึ่งเพื่อบังคับให้เขารับสารภาพว่าเป็นผู้สังหารภรรยาของตนเอง โดยมีการบังคับให้เขาถอดเสื้อผ้าระหว่างอยู่ในห้องเย็นจัด การล่ามโซ่เขาไว้ และการใช้ถุงดำคลุมศีรษะ⁶⁶ ตำรวจยอมรับว่า ไม่มีการบันทึกภาพหรือเสียงระหว่างการจับกุม และควบคุมตัว เนื่องจากชายคนดังกล่าว “เข้ามาขอตัวด้วยตนเอง”⁶⁷ ต่อมา มีการปล่อยตัวชายคนดังกล่าว เนื่องจากภาพวงจรปิดชี้ว่าภรรยาของเขาถูกซ้อมและสังหารโดยเยาวชนห้าคน⁶⁸

เดือนพฤศจิกายน 2566 เจ้าหน้าที่ตำรวจจากสถานีตำรวจภูธรเมืองปทุมธานีในจังหวัดปทุมธานี จับกุมบุคคลสองคนในข้อหาครอบครองยาเสพติด และนำตัวไปถอนเงินประมาณ 300,000 บาท (ประมาณ 7,968 ยูโร)⁶⁹ จากตู้เอทีเอ็ม เพื่อแลกกับการไม่ถูกดำเนินคดี⁷⁰ หนึ่งในจำเลยยังถูกตำรวจละเมิดทางเพศ ไม่มีการบันทึกภาพหรือเสียงระหว่างการจับกุมและควบคุมตัว และตำรวจไม่ได้แจ้งให้พนักงานอัยการและนายอำเภอทราบถึงการจับกุม ทั้งที่เป็นข้อกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

---

⁶⁴ กระทรวงยุติธรรม, ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหายว่าด้วยการบันทึกภาพและเสียงในขณะจับกุมและควบคุม การแจ้งการควบคุมตัวและการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว พ.ศ. 2566, 21 กันยายน 2566, <https://drive.google.com/drive/folders/1-1WIV5RhG2q6tyor3Mie0uEViJpUDwUk> [ภาษาไทย]

⁶⁵ ICJ, ประเทศไทย: หนึ่งปีผ่านไป ทหารยังบกพร่องในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหายที่สำคัญ, 22 กุมภาพันธ์ 2567, <https://www.icj.org/thailand-one-year-on-authorities-have-fallen-short-in-implementing-the-landmark-anti-torture-and-enforced-disappearance-act/>

⁶⁶ Bangkok Post, คลิปบันทึกเสียงชี้ให้เห็นว่าตำรวจรู้ว่า ‘จับผิดตัว’ 19 มกราคม 2567, <https://www.bangkokpost.com/thailand/general/2727144/voice-clips-show-police-knew-they-had-wrong-guy>

⁶⁷ Standard, กรรมการป้องกันการซ้อมทรมานฯ ชี้กรณีสามีบ่าวผัวเป็นผู้ต้องหา ตำรวจไม่มีสิทธิคลุมถุงดำขณะสอบปากคำ และต้องอึดวิดิโอทุกครั้ง, 18 มกราคม 2567, <https://thestandard.co/buaphan-case-husband-is-suspect-for-interrogation/> [ภาษาไทย]

⁶⁸ Bangkok Post, ‘การทรมาน’ ส่งผลให้มีการสารภาพเท็จ, 20 มกราคม 2567, <https://www.bangkokpost.com/thailand/general/2727465/torture-led-to-false-confession>

⁶⁹ 1 ยูโร = 37.649 บาท ตามอัตราแลกเปลี่ยนอย่างเป็นทางการของคณะกรรมการยุโรปในเดือนกันยายน 2567

⁷⁰ Bangkokbiz, กสม.ชี้ ตร.เรียกรับเงิน-ขู่เราผู้ต้องหา ผิด พ.ร.บ.ซ้อมทรมาน เนะสอบ-เยี่ยวยา, 21 มิถุนายน 2567, <https://www.bangkokbiznews.com/politics/1132498> [ภาษาไทย]

นอกจากนั้น จากจำนวน 17 กรณีที่มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการเสียชีวิตจากการทรมานของนักเรียนทหารและทหารเกณฑ์ [โปรดดูด้านบน 3.1. การเสียชีวิตของนักเรียนทหาร/ทหารเกณฑ์ยังเกิดขึ้นต่อไป] สามกรณีเกิดขึ้นระหว่างที่พระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้ แม้จะมีการเสียชีวิตอย่างต่อเนื่อง และมีข้อกล่าวหาว่ามีการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้ายของนักเรียนทหารและทหารเกณฑ์อย่างต่อเนื่อง⁷¹ แต่ที่ผ่านมามีการสั่งฟ้องอาญาเพียงหนึ่งกรณี⁷² วันที่ 4 สิงหาคม 2566 ครอบครัวของพลทหารกิตติธร เวียงบรรพตได้ฟ้องคดีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย เพื่อเอาผิดกับทหารสองนายที่ได้มีการปฏิบัติที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และย่ำยีศักดิ์ศรี จนเป็นเหตุทำให้เขาเสียชีวิตเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2566 [โปรดดูด้านล่าง ภาคผนวก - 1. การเสียชีวิตของนักเรียนทหาร/ทหารเกณฑ์].⁷³ ในเดือนธันวาคม 2566 ทหารสองนายได้ถูกสั่งฟ้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง ภาค 5 ในจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากการละเมิดพระราชบัญญัตินี้⁷⁴ ขณะที่มีการเสนอรายงานนี้ คดียังอยู่ระหว่างการสอบสวน⁷⁵

---

⁷¹ มูลนิธิสถานพัฒนาธรรม, *แต่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของพลทหารทุกคน: บทเรียนจากการเสียชีวิตของพลทหารกิตติธร เวียงบรรพต*, 11 กันยายน 2567, <https://crcfthailand.org/2024/09/11/to-the-human-dignity-of-every-soldier/>

⁷² ICJ, ประเทศไทย: หนึ่งปีผ่านไป ทหารยังบกพร่องในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายที่สำคัญ, 22 กุมภาพันธ์ 2567, <https://www.icj.org/thailand-one-year-on-authorities-have-fallen-short-in-implementing-the-landmark-anti-torture-and-enforced-disappearance-act/>

⁷³ มูลนิธิสถานพัฒนาธรรม, *แต่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของพลทหารทุกคน: บทเรียนจากการเสียชีวิตของพลทหารกิตติธร เวียงบรรพต*, 11 กันยายน 2567, <https://crcfthailand.org/2024/09/11/to-the-human-dignity-of-every-soldier/>

⁷⁴ ประชาไท, *อัยการสั่งฟ้องครูฝึก กรณี 'พลทหารกิตติธร' เสียชีวิต จากการฝึกในค่ายเม็งรายมหาราช*, 22 ธันวาคม 2566, <https://prachatai.com/journal/2023/12/107335> [ภาษาไทย]

⁷⁵ มูลนิธิสถานพัฒนาธรรม, *แต่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของพลทหารทุกคน: บทเรียนจากการเสียชีวิตของพลทหารกิตติธร เวียงบรรพต*, 11 กันยายน 2567, <https://crcfthailand.org/2024/09/11/to-the-human-dignity-of-every-soldier/>

ภาคผนวก

1. การเสียชีวิตของนักเรียนทหาร/ทหารเกณฑ์

	ชื่อผู้เสียหาย	เสียชีวิตที่	วันที่เสียชีวิต	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	มาตรการเพื่อความรับผิดชอบ
1.	สนาน ทองดี นอก	กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กราชวัลลภ รักษาพระองค์, กรุงเทพฯ	6 มิถุนายน 2558	กองทัพบก	แม่ของสนานฟ้องคดีแพ่งเพื่อเรียก ค่าเสียหายจากกองทัพบก วันที่ 2 สิงหาคม 2565 ศาลฎีกาสั่งให้ กองทัพบกชดใช้เงินจำนวน 17 ล้าน บาท (ประมาณ 451,539 ยูโร) ⁷⁶ ให้กับ ครอบครัวเพื่อเป็นค่าชดเชยต่อการ เสียชีวิตของสนาน ⁷⁷
2.	ทรงธรรม หมุด หมัด	โรงพยาบาลยะลา (ถูกส่งตัวมาจากค่าย ทหารในจังหวัด ยะลา)	4 เมษายน 2559	กองทัพบก	แม่ของทรงธรรมฟ้องคดีแพ่งเพื่อเรียก ค่าเสียหายจากกองทัพบก ⁷⁸ ต่อมา มีการประนอมคดี และครอบครัวได้รับ เงินที่ไม่ได้เปิดเผยจำนวนจาก กองทัพบก เพื่อเป็นค่าชดเชยต่อการ เสียชีวิตของทรงธรรม ⁷⁹
3.	ปัญญา เงิน เหรียญ	โรงพยาบาลพระ มงกุฎเกล้า, กรุงเทพฯ (ถูกส่งตัว มาจากค่ายทหาร จังหวัดกาญจนบุรี)	22 มิถุนายน 2559	กองทัพบก	ไม่มีข้อมูล

⁷⁶ 1 ยูโร = 37.649 บาท ตามอัตราแลกเปลี่ยนอย่างเป็นทางการของคณะกรรมการยุโรปในเดือนกันยายน 2567.

⁷⁷ มูลนิธิสถานวัฒนธรรม, ศาลฎีกาสั่งสอบ ทบ. ชดใช้ค่าเสียหายทายาท รต. สนาน กว่า 17 ล. กรณีเสียชีวิตระหว่างฝึก
หลักสูตรทหาร, 8 กันยายน 2565, <https://crofthailand.org/2022/09/08/16249/> [ภาษาไทย]

⁷⁸ Prachatai English, ครอบครัวของทหารที่ถูกซ้อมจนตาย ปฏิเสธข้ออ้างของกองทัพ, 5 เมษายน 2559,
<https://prachatai.org/english/node/6009>

⁷⁹ Today, ทหารตายในค่าย ใครถูกลงโทษบ้าง?, 11 กันยายน 2561, <https://workpointtoday.com/soldier-got-killed-who-is-to-blame/> [ภาษาไทย]

	ชื่อผู้เสียหาย	เสียชีวิตที่	วันที่เสียชีวิต	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	มาตรการเพื่อความรับผิดชอบ
4.	นพดล วรภิจพันธ์	โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี (ถูกส่งตัวมาจากค่ายวิภาวดีรังสิต จังหวัดสุราษฎร์ธานี)	19 สิงหาคม 2560	กองทัพบก	กองทัพบกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเพื่อสืบหาสาเหตุการเสียชีวิตของนพดล ⁸⁰
5.	ภคพงศ์ ตัญญาญจน์	โรงเรียนเตรียมทหารในจังหวัดนครนายก	17 ตุลาคม 2560	กองทัพบก	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกอบด้วยนายทหาร 11 คนเพื่อสอบสวนการเสียชีวิตของภคพงศ์ และพบว่า การเสียชีวิตของเขาไม่ได้เกิดจากอาการบาดเจ็บเนื่องจากการลงโทษ ⁸¹ ครอบครัวย้ายไปพำนักที่ที่เกี่ยวกับสี่คน จนถึงปี 2564 ครอบครัวยังไม่ได้รับการเยียวยาใด ๆ จากกองทัพบก ⁸²
6.	อดิศักดิ์ น้อยพิทักษ์	โรงพยาบาลค่ายเทพสตรีศรีสุนทร จังหวัดนครศรีธรรมราช	11 พฤศจิกายน 2560	กองทัพบก	ไม่มีข้อมูล
7.	มุฮัมหมัดอีรฟาน เจ๊ะมะ	ค่ายฝึกทหารในเรือนจำชลบุรี	14 กุมภาพันธ์ 2561	กองทัพบก	ไม่มีข้อมูล
8.	กิตติศักดิ์ บุญมณี	โรงพยาบาลพัทลุง (ถูกส่งตัวมาจากค่าย)	3 มิถุนายน 2561	กองทัพบก	ครอบครัวของกิตติศักดิ์ได้รับเงิน 100,000 บาท (ประมาณ 2,656 ยูโร) เป็นค่าชดเชยจากกองทัพบก ⁸³

⁸⁰ Bangkok Post, กองทัพบกถูกวิจารณ์กรณีพลทหาร, 23 สิงหาคม 2560,

<http://www.bangkokpost.com/news/general/1311215/>

⁸¹ BBC, 1 ปีของครอบครัวตัญญาญจน์ กับ 4 คดีความยุติธรรมให้ห้องเมย, 18 ตุลาคม 2561,

<https://www.bbc.com/thai/thailand-45899295> [ภาษาไทย]

⁸² Manager Online, อย่าลืม “ห้องเมย” เสี่ยงเพรียกจากครอบครัวผู้สูญเสียกับ 4 ปีที่ผ่านเลยบนเส้นทางบริหารจัดการของกองทัพไทย, 14 ตุลาคม 2564, <https://mgronline.com/local/detail/9640000101670> [ภาษาไทย]

⁸³ มติชน, อึ้ง!แค่ทำเพลงยังเสียชีวิต, 6 มิถุนายน 2561, https://www.matichon.co.th/region/news_986932 [ภาษาไทย]

	ชื่อผู้เสียหาย	เสียชีวิตที่	วันที่เสียชีวิต	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	มาตรการเพื่อความรับผิดชอบ
		อภัยบริรักษ์ จังหวัดพัทลุง)			
9.	คชา พะยะ	โรงพยาบาลอานันทมหิดล (ระหว่างถูกควบคุมตัวอยู่ที่กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 31 รักษาพระองค์ จังหวัดลพบุรี)	24 สิงหาคม 2561	กองทัพบก	มีการดำเนินคดีและควบคุมตัวพลทหารสามนายที่ร่วมมือกันสังหารคชา ⁸⁴
10.	ลือชานนท์ นันทบุตร	ค่ายกองพันทหารสารวัตร สำนักกองบัญชาการกองบัญชาการกองทัพไทย กรุงเทพฯ	17 พฤษภาคม 2562	กองทัพบก	มีการแต่งตั้งคณะนายทหารเพื่อสอบสวนการเสียชีวิตของลือชานนท์ ⁸⁵ จนถึงเดือนเมษายน 2563 ยังไม่มีการเปิดเผยผลการสอบสวนต่อสาธารณะ ⁸⁶
11.	เสรี บุตรวงศ์	โรงพยาบาลกองทัพอากาศ กรุงเทพฯ	14 กันยายน 2563	กองทัพอากาศ	ครอบครัวของเสรีได้รับเงินจำนวน 200,000 บาท (ประมาณ 5,312 ยูโร) เป็นค่าชดเชยต่อการเสียชีวิตของเขา ⁸⁷

⁸⁴ Bangkok Post, ทหารเกณฑ์ที่ถูกซ้อมเสียชีวิต หลังโคม่า 24 วัน, 14 กันยายน 2561, <https://www.bangkokpost.com/news/crime/1540030/beaten-conscript-dies-after-24-day-coma>; Khaosod English, พลทหารเสียชีวิตหลังถูกเจ้าหน้าที่ระดับสูงซ้อมจนโคม่า, 14 กันยายน 2561, <http://www.khaosodenglish.com/news/crimecourtscalamity/crime-crime/2018/09/14/private-dies-after-senior-soldiers-beat-him-into-coma/>

⁸⁵ Bangkok Post, คณะนายทหารได้รับแต่งตั้งเพื่อสอบสวนการเสียชีวิตของทหารเกณฑ์, 24 พฤษภาคม 2562, <https://www.bangkokpost.com/news/general/1683244>

⁸⁶ FIDH, สสส., และ ILaw, ประเมินการดำเนินงานของประเทศไทยตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ, 27 เมษายน 2563, https://www.fidh.org/IMG/pdf/20200423_thailand_iccpr_follow-up_bp_en.pdf

⁸⁷ ไทยรัฐ, เสียใจ พลทหารดับ เผย หมอสันนิษฐาน "หัวใจเต้นผิดจังหวะ" ไม่ได้ถูกทำร้าย, 15 กันยายน 2563, <https://www.thairath.co.th/news/politic/1930147> [ภาษาไทย]

	ชื่อผู้เสียหาย	เสียชีวิตที่	วันที่เสียชีวิต	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	มาตรการเพื่อความรับผิดชอบ
12.	รชฎ เสนาสนิท	เรือนจำทหาร จังหวัดขอนแก่น	1 พฤศจิกายน 2563	กองทัพบก	ไม่มีข้อมูล ⁸⁸
13.	เจษฎากร เนตรแสงสี	โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ใน จังหวัดชลบุรี (ถูกส่ง ตัวมาจากกองพัน สารวัตรทหารเรือที่ 2 ฐานทัพเรือสัตหีบ จังหวัดชลบุรี)	28 เมษายน 2565	กองทัพเรือ	เริ่มการสอบสวน ⁸⁹ จนถึงเดือน พฤษภาคม 2563 ครอบครัวของเจษฎา กรได้รับเงินจำนวน 12,000 บาท (ประมาณ 318 ยูโร) เป็นค่าชดเชยจาก กองทัพเรือ และได้รับเงินเพิ่มอีก 70,000 บาท (ประมาณ 1,859 ยูโร) จากการระดมทุนของทหารในกองพัน ⁹⁰
14.	วีระวัฒน์ ตราขุ วณิช	ศูนย์การทหาร อากาศโยธิน หน่วย บัญชาการอากาศ โยธิน กรุงเทพฯ	24 มิถุนายน 2565	กองทัพอากาศ	ไม่มีข้อมูล ⁹¹
15.	วรรณวุฒิ ลำ พะพา	กองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์ ค่าย อดิศร จังหวัดสระบุรี	4 มิถุนายน 2566	กองทัพบก	ไม่มีข้อมูล ⁹²

⁸⁸ Thai PBS, "กองทัพ" ส่งสอบปมทหารเกณฑ์เสียชีวิตในค่ายจ.ขอนแก่น, 13 พฤศจิกายน 2563,

<https://www.thaipbs.or.th/news/content/298329>

⁸⁹ Bangkok Post, การเสียชีวิตในค่ายทหารทำให้กองทัพเรือสั่งสอบ, 4 พฤษภาคม 2563

⁹⁰ มติชน, 'ก้าวไกล' จี้ กท.แจงสวัสดิการทหารชั้นผู้น้อย ตาย-เจ็บ ยก 2 พลทหาร ไร้เยียวยา, 22 กรกฎาคม 2563,

https://www.matichon.co.th/politics/news_2276175 [ภาษาไทย]

⁹¹ ประชาไท ญาติพลทหารช็อกใจ ผูกคอตายปริศนาในค่ายเป็นศพที่ 4 ไม่เชื่อ 'ฆ่าตัวตาย' - ทอ. แสดงความเสียใจ, 27

มิถุนายน 2565, <https://prachatai.com/journal/2022/06/99274> [ภาษาไทย]

⁹² เพชบุรีของกสม., 4 กรกฎาคม 2567,

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=797225875931143&id=100069312125516&set=a.238819018438501;>

ประชาไท, แม่พลทหารปฏิเสธลูกชายไม่ได้ถูกซ้อมม้ามแตก - ผบ.ทบ.ตั้ง คกก.สอบหน่วยที่ไม่ได้มาตรฐาน, 7 มิถุนายน

2566, <https://prachatai.com/journal/2023/06/104476>

	ชื่อผู้เสียหาย	เสียชีวิตที่	วันที่เสียชีวิต	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	มาตรการเพื่อความรับผิดชอบ
16.	กิตติธร เวียงบรรพต	ค่ายเม็งรายมหาราช จังหวัดเชียงราย	16 กรกฎาคม 2566	กองทัพบก	มีการสั่งฟ้องทหารสองนายต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง ภาค 5 ที่จังหวัดเชียงใหม่ จนถึงเดือนกันยายน 2567 การสืบพยานยังไม่แล้วเสร็จ ⁹³
17.	วรปรัชญ์ พัดมาสกุล	โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า, กรุงเทพฯ (ถูกส่งตัวมาจากกรมทหารราบที่ 21 รักษาพระองค์ ค่ายนวมินทราชินี จังหวัดชลบุรี)	2 สิงหาคม 2567	กองทัพบก	ครูฝึก 13 คนจากค่ายนวมินทราชินี ถูกกล่าวหาว่าร่วมทำร้ายวรปรัชญ์จนเสียชีวิต ทั้งหมดถูกควบคุมตัวที่เรือนจำมณฑลทหารบกที่ 14 จังหวัดชลบุรี ระหว่างรอการสอบสวน ⁹⁴

2. การเสียชีวิตภายใต้การควบคุมตัวของทหาร

3.

	ชื่อผู้เสียหาย	เสียชีวิตที่	วันที่เสียชีวิต	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	มาตรการเพื่อความรับผิดชอบ
1.	ปรากรม วารุณประภา	มณฑลทหารบกที่ 11 กรุงเทพฯ	23 ตุลาคม 2558	กองทัพบก	ไม่มีการสอบสวน ⁹⁵
2.	สุริยัน สุจริตพลวงศ์	มณฑลทหารบกที่ 11 กรุงเทพฯ	7 พฤศจิกายน 2558	กองทัพบก	ไม่มีข้อมูล ⁹⁶

⁹³ มูลนิธิผสานวัฒนธรรม, ศาลอาญาทุจริตฯ ภาค 5 นัดสืบพยานคดีพลทหารกิตติธร เวียงบรรพต เสียชีวิต, 9 กันยายน 2567, <https://crcfthailand.org/2024/09/09/56496/> [ภาษาไทย]

⁹⁴ Bangkok Post, ทหาร 13 นายถูกควบคุมตัวจากกรณีการเสียชีวิตของทหารเกณฑ์, 15 สิงหาคม 2567

⁹⁵ Thai PBS, ลำดับเหตุการณ์คดี "หมอมยอง-ปรากรม-จิรวรงค์" หมิ่นเบื้องสูง, 9 พฤศจิกายน 2558, <http://news.thaipbs.or.th/content/5933> [ภาษาไทย]

⁹⁶ Bangkok Post, 'หมอมยอง' ผู้ต้องหาหมิ่นประมาทกษัตริย์ตายระหว่างถูกทหารควบคุมตัว, 10 พฤศจิกายน 2558, <https://www.bangkokpost.com/thailand/general/759328/lese-majeste-suspect-mor-yong-dies-in-army-custody>

	ชื่อผู้เสียหาย	เสียชีวิตที่	วันที่เสียชีวิต	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	มาตรการเพื่อความรับผิดชอบ
3.	อับดุลลาฮิบ ดอเลาะ	ค่ายอิงคยุทธบริหาร จังหวัดปัตตานี	4 ธันวาคม 2558	กองทัพบก	ในปี 2559 ศาลจังหวัดปัตตานีได้ทำการสืบพยานเพื่อค้นหาสาเหตุการเสียชีวิตของอับดุลลาฮิบ ⁹⁷
4.	อุไร สัตนันท์	ที่บ้าน (หลังถูกนำตัวไปสอบปากคำที่ฐานปฏิบัติการชั่วคราวจังหวัดร้อยเอ็ด)	21 ธันวาคม 2558	กองทัพบก	ครอบครัวของอุไรแจ้งความกับสถานีตำรวจภูธรพนมไพร ขอให้มีการสอบสวนการเสียชีวิตครั้งนี้ ⁹⁸
5.	กิตติกร สุธีรพันธุ์	เรือนจำค่ายวีรวัฒน์โยธิน จังหวัดสุรินทร์	21 กุมภาพันธ์ 2559	กองทัพบก	ในเดือนกรกฎาคม 2559 ศาลจังหวัดสุรินทร์วินิจฉัยว่า กิตติกรถูกพลทหารและบุคคลอื่นทำร้ายจนเสียชีวิต จำเลยสี่คนถูกดำเนินคดี จนมีการสั่งฟ้องเป็นคดีอาญา ⁹⁹ แม่ของกิตติกรฟ้องคดีแพ่งเพื่อเรียกค่าเสียหายจากกองทัพบก ¹⁰⁰ วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2561 ศาลแพ่งสั่งให้กองทัพบกจ่ายเงินจำนวน 1.87 ล้านบาท (ประมาณ 49,669 ยูโร) ให้กับแม่เพื่อเป็นค่าชดเชย ¹⁰¹

⁹⁷ มูลนิธิสถานวัฒนธรรม, ศาลนัดไต่สวนพยาน ฝ่ายผู้ร้องซักถามปากเจ้าหน้าที่ศูนย์ซักถาม ค่ายอิงคยุทธฯ กรณีการเสียชีวิตของอับดุลลาฮิบ ดอเลาะ, 5 ตุลาคม 2559, <https://crcfthailand.org/2016/10/05/7308/> [ภาษาไทย]

⁹⁸ Khaosod English, ผู้ต้องหาหายสาบสูญเสียชีวิตระหว่างถูกควบคุมตัว ครอบครัวสงสัยว่าเป็นการตายอย่างมิชอบ, 23 ธันวาคม 2558, <http://www.khaosodenglish.com/politics/2015/12/23/1450854327/>

⁹⁹ Voice TV, ศาลวินิจฉัย 'สิบโทกิตติกร' ถูกผู้คุมทหารซ้อมเสียชีวิต, 26 กรกฎาคม 2559, <https://www.voicetv.co.th/read/393159> [ภาษาไทย]

¹⁰⁰ Prachatai English, แม่ฟ้องกองทัพบก กรณีการเสียชีวิตของลูกชาย, 9 มีนาคม 2560, http://prachatai.org/english/node/6989?utm_source=feedburner&utm_medium=email&utm_campaign=Feed%3A+prachataienglish+%28Prachatai+in+English%29

¹⁰¹ Bangkok Post, กองทัพบกจ่ายเงิน 1.9 ล้านให้กับแม่เพื่อยุติคดี, 23 กุมภาพันธ์ 2561, <https://www.bangkokpost.com/news/general/1416763/army-to-give-mum-b1-9m-payout>; Nation, กองทัพบกได้รับ

	ชื่อผู้เสียหาย	เสียชีวิตที่	วันที่เสียชีวิต	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	มาตรการเพื่อความรับผิดชอบ
6.	ยุทธภินันท์ บุญเนียม	โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี (ถูกส่งตัวมาจากเรือนจำทหารมณฑลทหารบกที่ 45 จังหวัดสุราษฎร์ธานี)	1 เมษายน 2560	กองทัพบก	การพิจารณาคดีต่อจำเลยในคดีการเสียชีวิตของยุทธภินันท์ยังดำเนินต่อไป ในศาลทหารมณฑลทหารบกที่ 45 ตั้งแต่ปี 2561 นอกจากนั้น กองทัพบก 4 สั่งให้ลงโทษทางวินัยต่อผู้ถูกกล่าวหาทุกคน ตั้งแต่การลดตำแหน่งและพักราชการ ไปจนถึงการคุมขัง ¹⁰²
7.	ยุทธนา ช้ายชา	โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชธาตุพนม จังหวัดนครพนม (อยู่ระหว่างการควบคุมตัวของกองกำลังสุรศักดิ์มนตรีกองทัพภาคที่ 2)	17 เมษายน 2563	กองทัพบก	พ่อแม่ของยุทธนาแจ้งความกับสถานีตำรวจภูธรธาตุพนมเพื่อทวงความยุติธรรมให้กับการเสียชีวิตของลูกชาย หลังการสอบสวนพบว่า มีทหาร 11 นายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเสียชีวิตของยุทธนา แต่ไม่มีการแจ้งข้อหา ¹⁰³
8.	สถาพร เผือดผัด	เรือนจำทหารเพชรบูรณ์	6 พฤศจิกายน 2563	กองทัพบก	มีการกล่าวหาว่าทหารเจ็ดนายรวมชื่อมสถาพรจนเสียชีวิต พวกเขาถูกส่งลงโทษทางวินัย รวมทั้งการขังเดี่ยวเป็นเวลาสามเดือน ¹⁰⁴
9.	พิชวัฒน์ เวียงนนท์	มณฑลทหารบกที่ 27 ค่ายประเสริฐสงคราม จังหวัดร้อยเอ็ด	6 พฤศจิกายน 2563	กองทัพบก	ครอบครัวของพิชวัฒน์ได้รับเงินจำนวน 155,128 บาท (ประมาณ 4,120 ยูโร) เป็นค่าชดเชย มีการกล่าวหาว่า

แจ้งให้จ่ายเงินให้กับแม่ของลูกชายที่ถูกสังหาร, 23 กุมภาพันธ์ 2561,

<http://www.nationmultimedia.com/detail/national/30339477>

¹⁰² Bangkok Post, กองทัพบกอ้างว่าการพิจารณาคดีการเสียชีวิตของพลทหารล่าช้าเพราะไวรัส, 22 กุมภาพันธ์ 2565

¹⁰³ Bangkok Post, เชื่อว่าทหาร 11 นายเกี่ยวข้องกับการทรมานและการเสียชีวิตระหว่างถูกควบคุมตัว, 21 เมษายน 2563

¹⁰⁴ สรุปผลการประชุมคณะกรรมาธิการการทหาร สภาผู้แทนราษฎร, 2 ธันวาคม 2563,

https://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/25_military/ewt_dl_link.php?nid=376&filename=index [ภาษาไทย]

	ชื่อผู้เสียหาย	เสียชีวิตที่	วันที่เสียชีวิต	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	มาตรการเพื่อความรับผิดชอบ
					เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษทางวินัยจนเป็นเหตุให้เขาเสียชีวิต ¹⁰⁵
10.	ขจรศักดิ์ ศรียา กุล	เรือนจำค่ายสมเด็จ พระนเรศวรมหาราช จังหวัดพิษณุโลก	15 พฤศจิกายน 2565	กองทัพบก	กองทัพบกสั่งฟ้องทหาร 11 นายที่เกี่ยวข้องกับการเสียชีวิตของขจรศักดิ์และรวบรวมเงินจำนวน 200,000 บาท (ประมาณ 5,312 ยูโร) จากพวกเขาเพื่อมอบให้กับครอบครัวของผู้เสียหาย ¹⁰⁶

4. การเสียชีวิตในเรือนจำ

	ชื่อผู้เสียหาย	เสียชีวิตที่	วันที่เสียชีวิต	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	มาตรการเพื่อความรับผิดชอบ
1.	สุรกริช ชัยมงคล	เรือนจำพิเศษกรุงเทพ	28 สิงหาคม 2557	กรมราชทัณฑ์	วันที่ 17 มีนาคม 2559 กรมราชทัณฑ์จ่ายเงินจำนวน 200,000 บาท (ประมาณ 5,312 ยูโร) เป็นค่าชดเชยให้กับครอบครัวของสุรกริช หลังจากครอบครัวถอนฟ้องคดีในศาล ¹⁰⁷
2.	อุทัย คงหา	โรงพยาบาลมหาสารคาม (ถูกส่งตัวมาจากเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม)	24 พฤศจิกายน 2558	กรมราชทัณฑ์	ไม่มีข้อมูล
3.	สุรียา ศุภรักษ์	เรือนจำอำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา	1 เมษายน 2560	กรมราชทัณฑ์	ไม่มีข้อมูล

¹⁰⁵ สรุปผลการประชุมคณะกรรมการการทหาร, 2 ธันวาคม 2563,

https://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/25_military/ewt_dl_link.php?nid=376&filename=index [ภาษาไทย]

¹⁰⁶ ประชาไท, มีเคสไม่มาก แต่ว่าเป็นข่าวเสียชีวิตกว่า 21 ราย รวมเคสทหารเกณฑ์เสียชีวิตในค่ายตั้งแต่ 2552-2566, 7 กันยายน 2566, <https://prachatai.com/journal/2023/09/105813> [ภาษาไทย]

¹⁰⁷ TLHR, แม่จำเลยคดียิงแกนนำ กปท. ตกลงรับเงินค่าเสียหายจากราชทัณฑ์และถอนฟ้องคดีที่ลูกตายในเรือนจำ, 27 มีนาคม 2559, <https://tlhr2014.wordpress.com/2016/03/27/surakit-death-in-custody/> [ภาษาไทย]

	ชื่อผู้เสียหาย	เสียชีวิตที่	วันที่เสียชีวิต	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	มาตรการเพื่อความรับผิดชอบ
4.	พชร กลั่นสุวรรณ	โรงพยาบาลตะกั่วป่า (ถูกส่งตัวมาจาก เรือนจำอำเภอตะกั่ว ป่า จังหวัดพังงา)	16 เมษายน 2560	กรม ราชทัณฑ์	ไม่มีข้อมูล ¹⁰⁸
5.	พัฒนชिरพงษ์ บุญณะเสมอ	เรือนจำกลาง สมุทรปราการ จังหวัด สมุทรปราการ	18 เมษายน 2561	กรม ราชทัณฑ์	มีคำสั่งให้สอบสวนการเสียชีวิต ของพัฒนชिरพงษ์ ¹⁰⁹
6.	พรหมปัญญา เกษหอม	เรือนจำกลางศรีสะเกษ เกษ จังหวัดศรีสะเกษ	14 เมษายน 2562	กรม ราชทัณฑ์	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อสอบสวน การเสียชีวิตของพรหมปัญญา และมีการ ตั้งข้อหากับผู้ต้องขังสี่รายฐานที่ทำร้าย เขาจนเสียชีวิต ¹¹⁰
7.	มนัส คงแป้น	โรงพยาบาล กรม ราชทัณฑ์ กรุงเทพฯ	1 มิถุนายน 2564	กรม ราชทัณฑ์	ไม่มีข้อมูล ¹¹¹
8.	อศลจ เอกเพชร	สถานีตำรวจนครบาล บางเขน	23 กันยายน 2564	สน.บางเขน	เสียชีวิตระหว่างการควบคุมตัว ผู้ต้องหา คดีค้ายาเสพติด ผูกคอตาย
9.	เนติพร เสน่ห์ สังคม	โรงพยาบาล ธรรมศาสตร์เฉลิม พระเกียรติ จังหวัด	14 พฤษภาคม 2567	กรม ราชทัณฑ์	ไม่มีข้อมูล ¹¹²

¹⁰⁸ Workpoint, เลือดออกในสมองเป็นเหตุให้ผู้ต้องขังเสียชีวิตที่เรือนจำอำเภอตะกั่วป่า, 19 เมษายน 2560, <http://www.workpointtv.com/news/29594>; ไทยรัฐ, ญาติผู้เสียชีวิตในเรือนจำตะกั่วป่า ยังติดใจผลชันสูตร, 20 เมษายน 2561, <https://www.thairath.co.th/content/917675> [ภาษาไทย]

¹⁰⁹ Bangkok Post, ภรรยาเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับผู้ต้องขังที่เสียชีวิตอย่างทารุณ, 20 เมษายน 2561, <https://www.bangkokpost.com/news/general/1449418/>

¹¹⁰ MGR Online, จับแล้ว 4 ราย! ผู้ต้องขังรุมตีหนุ่มศรีสะเกษมาแล้วขับตายในคุก แม่เหยื่อขอพบคุณอธิบดีคุก-ผู้การตำรวจ, 27 เมษายน 2562, <https://mgronline.com/local/detail/9620000040727> [ภาษาไทย]

¹¹¹ Bangkok Post, แกนนาคำมนุษย์เสียชีวิตในเรือนจำ, 3 มิถุนายน 2564; Thai PBS, แกนนาลักลอบนำเข้าชาวโรฮิงญาเสียชีวิตในเรือนจำ, 3 มิถุนายน 2564

¹¹² Bangkok Post, ทนายความระบุ ผลชันสูตรนักกิจกรรมทำให้เกิดข้อสงสัย, 16 พฤษภาคม 2567, <https://www.bangkokpost.com/thailand/general/2794185/lawyer-says-activists-autopsy-raises-questions>

	ชื่อผู้เสียหาย	เสียชีวิตที่	วันที่เสียชีวิต	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	มาตรการเพื่อความรับผิดชอบ
		ปทุมธานี (ถูกส่งตัวมาจากทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ กรุงเทพฯ)			

5. การเสียชีวิตระหว่างถูกควบคุมตัวโดยตำรวจหรือหน่วยงานอื่น

	ชื่อผู้เสียหาย	เสียชีวิตที่	วันที่เสียชีวิต	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	มาตรการเพื่อความรับผิดชอบ
1.	อนันต์ เกิดแก้ว	โรงพยาบาลมหाराชนครราชสีมา (ถูกส่งตัวมาจากสถานีตำรวจนครราชสีมา)	13 พฤศจิกายน 2558	ตำรวจ	วันที่ 27 กรกฎาคม 2560 ศาลจังหวัดนครราชสีมามีคำวินิจฉัยว่าอนันต์เสียชีวิตจากการฆาตกรรมโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ พ่อแม่ของอนันต์ได้ฟ้องตำรวจ ขอให้ประพาศติผิดต่อหน้าที่ จนเป็นเหตุให้ลูกชายเสียชีวิต ¹¹³ ในเดือนกรกฎาคม 2562 มีการถอนฟ้องคดี หลังจากครอบครัวของอนันต์สามารถตกลงยุติคดีกับตำรวจได้ ¹¹⁴
2.	ธวัชชัย อนุกุล	โรงพยาบาลมงกุฎวัฒนะ (ถูกส่งตัวมาจากกรมสอบสวนคดีพิเศษ กรุงเทพฯ)	30 สิงหาคม 2559	กระทรวงยุติธรรม	วันที่ 4 สิงหาคม 2560 ศาลอาญากรุงเทพมีความเห็นว่า ธวัชชัย “ถูกบุคคลอื่นทำให้เสียชีวิต” ¹¹⁵ ไม่มีข้อมูลอย่างอื่นเพิ่มเติม

¹¹³ Prachatai English, ศาลพิพากษาผู้ต้องหาคดียาเสพติดถูกตำรวจซ้อมจนตาย, 31 กรกฎาคม 2560, <https://prachatai.com/english/node/7299>

¹¹⁴ ประชาไท, 'พ่ออนันต์' ถอนฟ้อง หลังพอใจ ตร. จ่ายค่าเสียหาย คดีลูกชายถูกทำร้ายระหว่างคุมตัวจนเสียชีวิต, 8 กรกฎาคม 2562, <https://prachatai.com/journal/2019/07/83333> [ภาษาไทย]

¹¹⁵ Bangkok Post, การรับมือต่อการเสียชีวิตระหว่างควบคุมตัวของดีเอสไอยังบกพร่อง, 7 สิงหาคม 2560, <http://www.bangkokpost.com/opinion/opinion/1301299/dsi-custody-death-response-misses-the-mark>

	ชื่อผู้เสียหาย	เสียชีวิตที่	วันที่เสียชีวิต	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	มาตรการเพื่อความรับผิดชอบ
3.	Alexandre Cazes	กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด	12 กรกฎาคม 2560	กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด	ไม่มีข้อมูล ¹¹⁶
4.	นายจ่านงค์ เคราะกิ่ง	โรงพยาบาลบุรีรัมย์	9 เมษายน 2561	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	มีการสอบสวน ¹¹⁷ ครอบคลุมปัจจัยที่เพิกเฉยต่อการปฏิบัติหน้าที่ ในส่วนของการจับกุมจำนอง
5.	ธนายุทธ เทพโส	สถานีตำรวจภูธรประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี	9 ตุลาคม 2561	ตำรวจ	ยังไม่มีผลการเปิดเผยผลการสอบสวนต่อสาธารณะ ¹¹⁸
6.	ทองคำ ภูทัตดอก	สถานีตำรวจเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์	25 พฤศจิกายน 2561	ตำรวจ	ครอบคลุมไม่ตั้งใจเอาความกับการเสียชีวิตของทองคำ ¹¹⁹
7.	พุทธพร ไสภาพล	สถานีตำรวจภูธรเวฬุวัน จังหวัดขอนแก่น	30 มีนาคม 2563	ตำรวจ	ญาติของพุทธพรฟ้องคดีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ควบคุมตัวเขาในข้อหาประพฤติดื้อต่อหน้าที่ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนการเสียชีวิตของพุทธพร ¹²⁰

¹¹⁶ Bangkok Post, ตำรวจพบชาวแคนาดาเสียชีวิตในห้องซัง, 13 กรกฎาคม 2560,

<http://www.bangkokpost.com/news/general/1285943/>

¹¹⁷ Bangkok Post, เริ่มการสอบสวนการเสียชีวิตของนายพราน, 26 เมษายน 2561,

<https://www.bangkokpost.com/news/general/1452539/>

¹¹⁸ ไทยรัฐ, ผู้ต้องหาคดียาเสพติด ใช้เชือกผูกคอตัวเอง ดับคาห้องซัง สภ.ประจันตคาม, 10 ตุลาคม 2561,

<https://www.thairath.co.th/content/1394265> [ภาษาไทย]

¹¹⁹ Manager Online, ฆบ.ผู้ต้องหาหญิงฆ่าสามีใหญ่ดับผูกคอตายหนีผิดในคุกโรงพักกาฬสินธุ์, 28 พฤศจิกายน 2561,

<https://mgronline.com/local/detail/9610000117522> [ภาษาไทย]

¹²⁰ Bangkok Post. การสอบสวนครั้งใหม่ต่อการเสียชีวิตในห้องซัง, 7 เมษายน 2563

	ชื่อผู้เสียหาย	เสียชีวิตที่	วันที่เสียชีวิต	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	มาตรการเพื่อความรับผิดชอบ
8.	จิระพงศ์ ณะพัฒน์	สถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์	5 สิงหาคม 2564	ตำรวจ	วันที่ 8 มิถุนายน 2565 ศาลพิพากษาจำคุกตลอดชีวิตตำรวจหนาย จากกรณีการเสียชีวิตของจิระพงศ์ ส่วนตำรวจรายที่เจ็ดถูกตัดสินจำคุกห้าปีและสี่เดือน จากการประพาศติผิดต่อหน้าที่และการบังคับจิตใจ ¹²¹
9	ตาน ชิน อู	สถานีตำรวจภูธรปากน้ำ จังหวัดระนอง	16 ตุลาคม 2565	ตำรวจ	ครอบครัวฟ้องคดีอาญาต่อสถานีตำรวจภูธรปากน้ำ เพื่อเรียกร้องให้มีการสอบสวนการเสียชีวิตของตาน ชิน อู ศาลจังหวัดระนองมีความเห็นว่าเจ้าหน้าที่ไม่มีส่วนรับผิดชอบต่อการเสียชีวิตของตาน ชิน อู ¹²²
10.	Michael Matthew Winder	สถานีตำรวจภูธรป่าตอง จังหวัดภูเก็ต	24 เมษายน 2566	ตำรวจ	มีการสอบสวน ¹²³ ไม่มีการเปิดเผยผลการสอบสวนต่อสาธารณะ
11.	ปกรณ เนียมรัตน์	โรงพยาบาลสะเดา (ถูกส่งตัวมาจากค่ายท่านมูก อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา)	10 ตุลาคม 2566	ตำรวจ	มีการสั่งให้เริ่มการสอบสวน ¹²⁴ วันที่ 25 สิงหาคม 2567 แม่ของปกรณได้ยื่นคำร้องต่อศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคนสูญหาย ¹²⁵

6. การเสียชีวิตที่ศูนย์กักตัวคนต่างด้าว

¹²¹ Bangkok Post, จำคุกตลอดชีวิตตำรวจซึ่งทรมานผู้ต้องหาคอนตาย, 8 มิถุนายน 2565

¹²² มูลนิธิสถานวัฒนธรรม, ตร.สภ.ปากน้ำ แจ้งความคืบหน้าคดีอาญา เรียกครอบครัวนายตานชินอู ไปให้การเพิ่มเติม กรณี นายตานชินอู เสียชีวิตในระหว่างควบคุมตัว, 23 กรกฎาคม 2567, <https://crcfthailand.org/2024/07/23/55696/> [ภาษาไทย]

¹²³ Bangkok Post, นักท่องเที่ยวพบเป็นศพแขวนคอในห้องขังโรงพักป่าตอง, 25 เมษายน 2566

¹²⁴ Bangkok Post, ตำรวจสอบสวนการเสียชีวิตของนักเรียนตำรวจระหว่างฝึก, 13 ตุลาคม 2566

¹²⁵ มูลนิธิสถานวัฒนธรรม แม่ของปกรณ เนียมรัตน์ นักเรียนนายสิบตำรวจ เสียชีวิตระหว่างการฝึก เมื่อปี 2566 เข้าแจ้งความร้องทุกข์ต่อศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ เพื่อขอให้นำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษให้ถึงที่สุด, 28 สิงหาคม 2567, <https://crcfthailand.org/2024/08/28/56373/> [ภาษาไทย]

	ชื่อผู้เสียหาย	เสียชีวิตที่	วันที่เสียชีวิต	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	มาตรการเพื่อความรับผิดชอบ
1.	Abdullah Abduweli	โรงพยาบาลหาดใหญ่ (ถูกส่งตัวมาจาก สถานกักตัวคนต่าง ด้าว อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา)	22 ธันวาคม 2557	สำนักงาน ตรวจคนเข้า เมือง	ไม่มีข้อมูล
2.	Samina Faisal	สถานกักตัวคนต่าง ด้าว กรุงเทพฯ	24 ธันวาคม 2558	สำนักงาน ตรวจคนเข้า เมือง	ไม่มีข้อมูล
3.	Ijaz Masih	โรงพยาบาลตำรวจ (ถูกส่งตัวมาจาก สถานกักตัวคนต่าง ด้าวซอยสวนพลู, กรุงเทพฯ)	27 พฤษภาคม 2560	สำนักงาน ตรวจคนเข้า เมือง	ไม่มีข้อมูล
4.	Zainab Bi Bi (ญ)	โรงพยาบาลหาดใหญ่ (ถูกส่งตัวมาจาก สถานกักตัวคนต่าง ด้าว อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา)	2 พฤศจิกายน 2560	สำนักงาน ตรวจคนเข้า เมือง	ไม่มีข้อมูล
5.	Bilal	สถานกักตัวคนต่าง ด้าว	1 สิงหาคม 2561	สำนักงาน ตรวจคนเข้า เมือง	ไม่มีข้อมูล
6.	Sakhi	สถานกักตัวคนต่าง ด้าวซอยสวนพลู, กรุงเทพฯ	24 ตุลาคม 2561	สำนักงาน ตรวจคนเข้า เมือง	ไม่มีข้อมูล ¹²⁶

¹²⁶ Nation, อัปเดต: ชาวแก้มพูชา เวียดนามเสียชีวิตในสถานกักตัวคนต่างด้าว, 24 ตุลาคม 2561, <http://www.nationmultimedia.com/detail/breakingnews/30357053>

	ชื่อผู้เสียหาย	เสียชีวิตที่	วันที่เสียชีวิต	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	มาตรการเพื่อความรับผิดชอบ
7.	Robot	สถานกักตัวคนต่างด้าวชอยสวนพลู, กรุงเทพฯ	24 ตุลาคม 2561	สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง	ไม่มีข้อมูล ¹²⁷
8.	Aziz Abdullah	สถานกักตัวคนต่างด้าวชอยสวนพลู, กรุงเทพฯ	11 กุมภาพันธ์ 2566	สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง	ไม่มีข้อมูล
9.	Mattohti Mattursun (หรือ Muhammad Tursun)	สถานกักตัวคนต่างด้าวชอยสวนพลู, กรุงเทพฯ	21 เมษายน 2566	สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง	ไม่มีข้อมูล

¹²⁷ Nation, อัปเดต: ชาวแก้มพูชา เวียดนามเสียชีวิตในสถานกักตัวคนต่างด้าว, 24 ตุลาคม 2561, <http://www.nationmultimedia.com/detail/breakingnews/30357053>